

WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Plan Odnowy Miejscowości **RADOSZYCE** na lata 2009 - 2016

gmina Radoszyce, powiat konecki,
woj. świętokrzyskie

Radoszyce, Luty 2009

SPIS TREŚCI:

Wstęp.....	2
1. Charakterystyka miejscowości Radoszyce.....	7
1.1. Położenie geograficzne.	7
1.2. Krótka historia Radoszyc.....	10
1.3. Charakterystyka stanu istniejącego zagospodarowania przestrzennego gminy i Radoszyc.....	13
1.4. Charakterystyka istniejących zasobów dziedzictwa kulturowego.....	13
1.5. Ludność.....	15
1.6. Rynek pracy.....	17
1.7. Przemysł i usługi.....	18
1.8. Budownictwo.....	19
1.9. Rolnictwo i leśnictwo.....	20
1.10. Turystyka.....	23
2. Stan infrastruktury technicznej miejscowości Radoszyce.....	24
2.1. Dostępność komunikacyjna.....	24
2.2. Sieć wodociągowa.....	25
2.3. Oczyszczanie ścieków i gospodarka odpadami.....	25
2.4. Sieć gazowa. Zaopatrzenie w gaz ziemny.....	25
2.5. Telekomunikacja.....	25
3. Infrastruktura społeczna.....	26
3.1. Bezpieczeństwo publiczne.....	26
3.2. Oświata i wychowanie.....	26
3.3. Służba zdrowia i pomoc społeczna.....	28
3.4. Kultura.....	29
3.5. Sport.....	29
3.6. Aktywność społeczna mieszkańców sołectwa.....	31
4. Analiza zasobów miejscowości Radoszyce.....	31
5. Kluczowe obszary problemowe.....	33
6. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości Radoszyce.....	34
7. Kierunki rozwoju miejscowości Radoszyce.....	35
8. Zadania wskazane przez mieszkańców miejscowości Radoszyce jako priorytetowe do realizacji w latach 2009-2016.....	41
9. Szacunkowe koszty zadania priorytetowego.....	44
10. Harmonogram rzeczowo – finansowy zadania priorytetowego.....	45
11. Realizacja Planu Odnowy Miejscowości Radoszyce.....	46
12. Wdrażanie i monitoring.....	46
13. Aktualizacja.....	47

Wstęp.

Rozwój i odnowa terenów wiejskich to jedno z kluczowych wyzwań, jakie stoją przed władzami wszystkich szczebli administracji. Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013” do działania „Odnowa i rozwój wsi”. Jego celem jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie ma umożliwić rozwój tożsamości społeczności lokalnych, zachowanie ich dziedzictwa kulturowego oraz podnieść atrakcyjność turystyczną i inwestycyjną.

Opracowanie Planu Odnowy Miejscowości to wyzwanie, przed którym stanęły wszystkie aktywne społeczności lokalne zaangażowane w działania rozwojowe podejmowane na terenie ich „małych ojczyzn”. Opracowanie, a następnie wdrożenie Planu Odnowy wiąże się z określonymi korzyściami dla społeczności lokalnej:

- możliwość korzystania z funduszy strukturalnych UE i innych zewnętrznych źródeł finansowania działań rozwojowych,
- wzrost atrakcyjności życia społeczno – kulturalnego,
- wdrażanie pozytywnych zmian akceptowanych przez mieszkańców,
- wzrost wartości majątku komunalnego – nieruchomości,
- aktywizacja społeczności lokalnej – wzrost tożsamości z miejscem zamieszkania i stopnia - integracji mieszkańców wokół działania na rzecz własnego środowiska – miejscowości.

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013” działanie „Odnowa i rozwój wsi”, jak również stanowić będzie wytyczne dla władz Gminy Radoszyce przy opracowaniu kierunków rozwoju miejscowości Radoszyce.

Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie umożliwi rozwój tożsamości społeczności

wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej.

W ramach działania pomocą finansową zostaną objęte projekty dotyczące:

1. budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów:
  - a) pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe,
  - b) służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury;
2. kształtowania obszaru przestrzeni publicznej;
3. budowy, remontu lub przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych;
4. zakupu obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie, w tym budynków będących zabytkami, z przeznaczeniem na cele publiczne;
5. odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami lub miejsc pamięci;
6. kultywowania tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów.

Obszarem realizacji Planu Odnowy Miejscowości Radoszyce jest obszar tej miejscowości.

Niniejsze opracowanie zawiera charakterystykę miejscowości, inwentaryzację zasobów służącą ujęciu stanu rzeczywistego, analizę SWOT czyli mocne i słabe strony miejscowości, planowane kierunki rozwoju, przedsięwzięcia wraz z szacunkowym kosztorysem i harmonogramem działań.

Niniejszy plan jest planem otwartym stwarzającym możliwość aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych. Oznacza to, że mogą być dopisywane nowe zadania, a także to, że może zmienić się kolejność ich realizacji w zależności od uruchomienia i dostępu do funduszy UE.

Uwarunkowania Planu Odnowy Miejscowości polegają na tym, że ma on zdecentralizowany, lokalny charakter, obejmuje ograniczony teren jednej miejscowości i przygotowywany jest (przy udziale przedstawicieli gminy) z inicjatywy i przez mieszkańców miejscowości.

Specyfika planu polega na tym, że jest on ukierunkowany na zagadnienia cywilizacyjno-kulturowe, koncentruje się na prostych, lokalnych przedsięwzięciach, które prowadzić mają do poprawy standardu i jakości życia mieszkańców. Ma mniej pro-

gospodarczy, a bardziej pro-społeczny i pro-kulturowy charakter. I dzięki temu może stanowić doskonałe uzupełnienie strategii rozwoju całej gminy, która zazwyczaj koncentruje się na zagadnieniach infrastrukturalnych i gospodarczych.

Celem planu jest podtrzymanie lub odtworzenie atrakcyjności wsi jako miejsca zamieszkania i zaplanowanie oraz przeprowadzenie tego w sposób dostępny, oczekiwany i popierany oraz wykonalny dla lokalnej społeczności. Jest to szczególnie ważne w dzisiejszej sytuacji, gdy miasta oferują konkurencyjną alternatywę zamieszkania, a rolnictwo traci swą atrakcyjność jako źródło utrzymania, co prowadzi m.in. do migracji młodych ludzi, szczególnie tych lepiej wykształconych ze wsi do miasta.

Idea odnowy wsi wyrasta z przekonania, że odnowiona, doinwestowana i ożywiona kulturowo wieś odzyska swoją atrakcyjność jako miejsce zamieszkania, zapewni swoim mieszkańcom godziwy standard i jakość życia oraz zdoła zatrzymać młodzież na miejscu. Nie jako „mini-miasto”, wysoko zurbanizowana i konkurująca z ośrodkami miejskimi bogactwem oferty, ale właśnie jako „nowa wieś”, nowoczesna, lecz ceniąca i zachowująca swój wiejski charakter i kulturową specyfikę.

Plan Odnowy ma więc charakter „planu małych kroków”, ale w kierunku wielkich celów. Małych kroków, które podejmowane przez mieszkańców przy finansowym i organizacyjnym wsparciu gminy doprowadzić mają do trwałej poprawy miejscowych warunków życia.

Korzyści wynikające z posiadania Planu Odnowy:

1. Plan umożliwi efektywne gospodarowanie zasobami takimi, jak środowisko, ludzie, infrastruktura i środki finansowe.
2. Zapisanie tego procesu w formie dokumentu umożliwi stałą ocenę postępów i korygowanie błędów przez wszystkich członków społeczności lokalnej.
3. Dokument umożliwi zaangażowanie władz lokalnych oraz mieszkańców w planowanie swojej przyszłości. Uwzględnienie różnych opinii, pomysłów i koncepcji często wymaga consensusu. Osiągnięty na drodze otwartej dyskusji pozwala na wypracowanie strategii, z którą będzie identyfikowała się społeczność lokalna.
4. Tworzenie Planu Odnowy sprzyja realistycznej ocenie mocnych i słabych stron miejscowości a przez to przyjrzenie się możliwościom oraz potencjalnym problemom, które mogą się pojawić w przyszłości. W ten sposób można uniknąć wielu trudności.

Podstawą tworzenia Planu Odnowy jest zdanie sobie sprawy z lokalnych zasobów i potencjałów, zmobilizowanie ich, zainwestowanie w rozwój i stworzenie systemu działań partnerskich tak, aby uzyskać efekt żywołowego przyrastania inicjatyw i kumulowania się ich skutków.

Projekt wprowadzonych do Planu zadań powstał w oparciu o wytyczne środowiska lokalnego i konsultacji społecznych.

Podstawą rozwoju miejscowości Radoszyce jest dokument pod nazwą „Plan Odnowy Miejscowości Radoszyce na lata 2009-2016”, który określa wizję, cele i kierunki działania wraz z zadaniami inwestycyjnymi na okres 7 lat. Dokument ten został wypracowany metodami oddolnymi przez zespół roboczy, składający się z pracowników Referatu Promocji i Spraw Społecznych Urzędu Gminy Radoszyce. Podstawą pracy zespołu roboczego były wyniki ankiet wypełnianych przez mieszkańców miejscowości Radoszyce, podczas spotkania sołeckiego.

Uczestnicy debat strategicznych reprezentujący miejscowość Radoszyce.

W dniu 29 stycznia 2009 r. odbyło się w Sali Konferencyjnej Urzędu Gminy w Radoszycach zebranie mieszkańców miejscowości Radoszyce.

W toku debaty uczestnicy określili główne problemy, z którymi boryka się miejscowość, wskazali negatywne skutki wynikające z sygnalizowanych niedostatków, nakreślili możliwości poprawy istniejącego stanu oraz wypracowali wizję rozwoju

miejscowości do roku 2016. Ponadto uczestnikom spotkania rozdano ankiety, której wyniki uwzględniono w niniejszym opracowaniu.

Metodologia

Zbieranie danych potrzebnych do opracowania i wdrożenia „Planu Odnowy Miejscowości Radoszyce na lata 2009-2016” oraz opracowanie planów, projektów i procedur wymagało użycia następujących metod:

- badania literaturowe (głównie w zakresie dokumentacji),
- „burza mózgów”,
- obserwacja uczestnicząca,
- prezentacje za pomocą flipczartów i rzutników multimedialnych,
- analiza strategiczna SWOT.

Obszar i czas realizacji Planu Odnowy Miejscowości.

Plan Odnowy Miejscowości jest kompleksowym dokumentem określającym projekty niezbędne do realizacji na terenie Miejscowości Radoszyce w latach 2009 – 2016. Jest on zgodny z priorytetami i celami dokumentów planistycznych wyższego rzędu (powiatowymi, regionalnymi, krajowymi i UE).

Plan Odnowy Miejscowości przedstawia sytuację społeczno-gospodarczą miejscowości Radoszyce, formułuje problemy, zadania i projekty, których realizacja pozwoli osiągnąć oczekiwany poziom rozwoju. Jest narzędziem umożliwiającym podejmowanie efektywnych decyzji finansowych związanych z angażowaniem środków własnych gminy jak i ubieganiem się o środki ze źródeł zewnętrznych.

1. Charakterystyka miejscowości Radoszyce.

1.1. Położenie geograficzne.

Gmina Radoszyce na tle kraju i województwa.

Sołectwo Radoszyce na tle Gminy Radoszyce.

W skład gminy Radoszyce wchodzi 35 sołectw. Sołectwo Radoszyce jest największym w gminie pod względem powierzchni oraz liczby zamieszkujących osób.

Radoszyce są miejscowością gminną położoną na Wyżynie Małopolskiej, u podnóża Gór Świętokrzyskich. Sołectwo Radoszyce o powierzchni 17,12 km² położone jest w centralnej części Gminy Radoszyce, w zachodniej części powiatu koneckiego, w północno-zachodniej części województwa świętokrzyskiego.

Gmina Radoszyce o powierzchni 147 km² wchodzi w skład powiatu koneckiego i graniczy z sześcioma gminami: Ruda Maleniecka, Końskie, Smyków, Mniów, Łopuszno, Słupia Konecka. Gmina Radoszyce położona jest w obrębie Płaskowyżu Suchedniowskiego (północno-wschodnia i środkowa część gminy, która na tym terenie cechuje się mało urozmaiconą rzeźbą). W południowej części gminy od Jakimowic w kierunku Góry Dobrzeszowskiej rozciąga się zachodnia część Pasma Obłęgorskiego. Występuje tu największe zróżnicowanie rzeźby w obrębie całej gminy, bowiem wysokości względne w obrębie stoków dochodzą do około 70 m.

Jest to również obszar o mało urozmaiconej rzeźbie. Zachodnia część gminy aż po Radoszyce położona jest w obrębie Wzgórz Opoczyńskich. Teren ten charakteryzuje się

mało urozmaiconą rzeźbą a jedynie w obrębie ostańcowych wzniesień występują większe deniwelacje.

Charakterystyczną cechą powiatu koneckiego jest wysoka lesistość, która sięga 50% całkowitej powierzchni oraz znaczna powierzchnia wód i zbiorników wodnych (996ha), m.in. w Sielpi (60 ha), Maleńcu (27 ha), Górnym Młynie (5,5 ha), Baryczy (3,5 ha) oraz Starej Kuźnicy (2,1 ha). Przez powiat konecki przepływa kilkanaście rzek. Największe znaczenie ma rzeka Czarna Konecka przepływająca przez sześć gmin, w tym przez gminę Radoszyce.

Na podstawie wyników klasyfikacji odcinkowej rzek województwa świętokrzyskiego stwierdzono, że Czarna Konecka pod względem zanieczyszczeń fizyko-chemicznych należy do III klasy czystości. Pod względem bakteriologicznym Czarna Konecka jest jedną z najczystszych rzek i zakwalifikowana jest odcinkowo do I i II klasy czystości. Przez teren sołectwa Radoszyce przepływają ciekły wodne: Plebanka i Kozówka, które wpadają do rzeki Czarnej Koneckiej będącej w zlewni rzeki Pilicy. Obszar sołectwa Radoszyce położony jest na terenie trzech zlewni III rzędu: środkowa i północna część do zlewni Czarnej Malenieckiej, zachodnia i południowo-zachodnia część do zlewni Czarnej Włoszczowskiej, a południowo-wschodnia część do zlewni Łososiny. Obszar sołectwa cechuje się dużą gęstością sieci rzecznej.

Na terenie sołectwa Radoszyce występują następujące kopaliny:

- piaski nadające się do zapraw murarskich oraz produkcji betonu,
- gliny zwałowe wykorzystywane do produkcji cegły pełnej w prywatnej cegielni położonej na zachód od centrum Radoszyc,
- iły, które mogą być wykorzystane do produkcji dachówki ceramicznej.

Teren gminy Radoszyce w całości znajduje się w granicach Konecko-Łopuszańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu ustanowionego rozporządzeniem nr 12/95 Wojewody Kieleckiego z dnia 29 września 1995 roku (Dz.U. Województwa Świętokrzyskiego Nr 21, poz. 145).

W granicach administracyjnych miejscowości Radoszyce ustanowiono 1 pomnik przyrody. Jest to głaz narzutowy o wymiarach: obwód – 3.0 m, długość – 0.95 m, szerokość – 0.8 m, wysokość – 0.65 m. Zbudowany jest z różowego, gruboziarnistego granitu, nie zagłębiony w ziemi.

Obecnie trwają prace dotyczące objęcia ochroną w formie użytków ekologicznych obszarów znajdujących się w okolicy wsi Zychy, Jacentów – Sokołówka i Radoszyce – Piszcząca. Obszary proponowane do objęcia ochroną zasługują na nią ze względu na:

- zachowanie naturalnej ostoi chronionego gatunku ptaka – cietrzewia,
- zachowanie naturalnych ekosystemów łąkowo – bagiennych, charakterystycznych dla tej części Kielecczyzny,
- zachowanie siedlisk bobra.

1.2. Krótka historia Radoszyc.

Pierwotne osiedle powstało na śródleśnej polanie na starym szlaku handlowym od Piotrkowa przez Przedbórz, Radoszyce, Chęciny, Kielce, Bodzentyn, Solec w kierunku Lublina, a także przez Opatów na Sandomierz.

Dokument z 1218 r. wymienia Jana s. Radosza, od którego imienia przyjęła nazwę powstała osada. Rok 1364 uważa się za początek zorganizowania parafii. Obecny kościół parafialny św. Piotra i Pawła stoi na miejscu kaplicy królewskiej św. Huberta. Na froncie budowli widnieje napis: „ECCLESIA HAEC FVUNDATA ANNO DOMINI MILESIMO QUARTO” z czego można wnosić iż jej początki mogą sięgać roku 1004, a więc początków chrześcijaństwa w Polsce.

W czasach piastowskich Radoszyce należały do włości królewskich. Około 1370 roku Kazimierz Wielki nadał im prawa miejskie. Z inicjatywy królewskiej powstał tu dwór, o którym są wzmianki już w 1369 r. - stanowiący stację na stałych trasach królewskich odbywanych celem sprawowania władzy, w tym obowiązków sądowniczych. W okolicy Radoszyc funkcjonowały liczne huty i kuźnice, kwitło rzemiosło i prowadzono ożywiony handel, co sprzyjało powstaniu jednostek osadniczych w miejscach, w których powstały istniejące wsie. Śladem po nich są wymienione w źródłach z XVII w. istniejące do dziś nazwy osad: Hucisko Lewoszów, Hucisko Kapałów, Hucisko Mularzów, Hucisko Łysaków, Hucisko Nalewajków, Hucisko Józwików – wywodzące się od hut i imion hutników. Huty zużywając ogromne ilości drewna na opał tworzyły wokół siebie rozległe poręby, które łatwo mogły być obrócone na pola uprawne. W XVI wieku miasto Radoszyce stało się siedzibą starostwa niegrodowego, które stanowić miało z nadania monarchy dożywotnio nagrodę za usługi publiczne. Z licznych wsi i majątków starosta pobierał wszelkie dochody, opłacając tylko kwartę na wojsko. Nie miał jednak uprawnień administracyjnych i sądowych. Wiek XVII i pierwsza połowa XVIII zaznaczyły się wojnami i kryzysem gospodarczym, w konsekwencji dobra królewskie zostały zaniedbane.

W drugiej połowie XVIII wieku działalność przemysłowa na tym terenie została ponownie ożywiona przez ówczesnego starostę – dożywotniego posiadacza Jacka Małachowskiego. W 1781 roku Małachowski wystawił wielki piec – hutę nieopodal Radoszyc o nazwie Antoniów. Wielkość produkcji radoszyckiej huty przewyższała pod względem wytopu fabryki krajowe. Antoniów zaliczany był do zakładów przemysłu zbrojeniowego.

W radoszyckich zakładach odlewano m.in. kule armatnie, armaty na potrzeby wojska. W niedalekich Końskich były zakłady, gdzie wyrabiano karabiny, pistolety, szable, wozy taborowe. Cały ten rejon związany był z polskim przemysłem zbrojeniowym, który został zniszczony przez wojska pruskie i rosyjskie w trakcie Insurekcji Kościuszkowskiej w 1794 roku. W dniu 16.11.1794 roku w Radoszycach nastąpiła kapitulacja wojsk powstania kościuszkowskiego.

W 1795 r. po III rozbiórce Polski radoszyckie kuźnice przeszły pod zarządek austriacki. Po Kongresie Wiedeńskim obszary te zajęli Rosjanie w ramach utworzonego Królestwa Polskiego. Po śmierci Jacka Małachowskiego w 1821 r. dobra radoszyckie wróciły na rzecz

rządu. Z czasem przyjęto je nazywać Ekonomią Radoszyce. Stanisław Staszic wyznaczył ambitny plan rozwoju przemysłu dla Staropolskiego Zagłębia. Rozpoczęto prace nad regulacją rzek i tworzeniem zapór dla zabezpieczenia energii urządzeniom. W 1823 r. w Samsonowie oddano do użytku nowy wielki piec. W roku następnym było już w dobrach rządowych 37 kopalń (w tym 6 radoszyckich), 9 wielkich pieców (1 radoszycki – Królewiec). W latach 1827-1830 zaczął powstawać nowy zakład w Sielpi, wraz ze zbiornikiem i kanałem. Pożar wielkiego pieca w Królewcu w 1839 r. spowodował upadek hutnictwa w radoszyckim, albowiem nigdy nie został on odbudowany. Kopalnie rudy były systematycznie zalewane, kolejne szyby nie były już odtwarzane. Coraz więcej ludzi odchodziło do rolnictwa. Ludność ubożała. Jedyne zakłady w Sielpi rozwijały swoją produkcję. Po powstaniu styczniowym wielowiekowe radoszyckie tradycje hutnicze jak i wydobywcze przeszły do historii. Miejsce całego szeregu małych zakładów zajęły duże zakłady przemysłowe. Lokowane były one przy głównych traktach kołowych i kolejowych. Te jednak omijały Radoszyce. Miasto, które w średniowieczu leżało na ważnym szlaku z zachodu na wschód, w czasach nowożytnych było na głównym trakcie z Warszawy do Krakowa, pozostało z dala od nowoczesnej sieci drożnej. Nowe zakłady, jako centra przemysłowe, powstawały z dala od siedziby byłego starostwa, okręgu, ekonomii radoszyckiej. Ranga miasta upada w 1869 roku – po 499 latach miejskości Radoszyce utraciły prawa miejskie, stając się osadą.

Radoszyce około 1885 r. liczyły 3169 mieszkańców, miały rozwinięty handel i rzemiosło. Wyrabiano między innymi bryczki i wozy konne (ok. 3000 szt. rocznie), które sprzedawane były na jarmarkach w całym Królestwie. W ciągu XIX wieku rosła liczba ludności żydowskiej w Radoszycach. Systematycznie wzrastała rola żydów w handlu, rzemiośle i przemyśle. Powstał cmentarz żydowski, szkoła i siedziba cadyka. Okres II Wojny Światowej odcisnął brzemienne w skutkach ślad w historii Radoszyc. Pod Kazanowem rozegrała się jedna z bitew września 1939 r., aż do wiosny 1940 r. w najbliższej okolicy Radoszyc działał oddział legendarnego majora „Hubala”. W Radoszycach był jeden z punktów kontaktowych i zaopatrzenia oddziału.

Na przełomie 1941/1942 r. hitlerowcy wywieźli pozostałych mieszkańców pochodzenia żydowskiego. Osada straciła 45% swojej populacji. W okolicy działali partyzanci walcząc z okupantem niemieckim. Pod Gruszką odległą o 8 kilometrów od Radoszyc rozegrała się jedna z największych bitew partyzanckich z Niemcami. Kres miasteczka to 3 września 1944 r. kiedy to spalono i zniszczono Radoszyce, w trakcie bitwy jaką stoczyły oddziały partyzanckie A.K. idące na odsiecz powstańcom warszawskim, kiedy natknęły się na wojska niemieckie, pacyfikujące miasteczko. Wielogodzinna bitwa, ostrzał artyleryjski, celowe podpalenia doprowadziły do totalnego zniszczenia substancji materialnej Radoszyc. Żywiołowa odbudowa, która nastąpiła po 1945 r. nie pozwoliła odtworzyć czy zrekonstruować starej, zabytkowej zabudowy. Zatarło bezpowrotnie historyczne ślady. Niewykluczone, iż w zachowanych murach tkwią relikty, fragmenty XIX wiecznej lub starszej zabudowy. Dotyczy to głównie plebanii, domów z zachodniej pierzei Rynku czy zachowanego domu cadyka.

Obecnie Radoszyce są osadą i siedzibą władz samorządowych Gminy Radoszyce.

Kościół parafialny w Radoszycach (I poł. XVII w.)

Pomnik upamiętniający walki Partyzantów oraz Żołnierzy AK z okupantem hitlerowskim na terenie Gminy Radoszyce

1.3. Charakterystyka stanu istniejącego zagospodarowania przestrzennego gminy i Radoszyc.

Na strukturę przestrzenną gminy składają się obszary zabudowane i obszary niezabudowane. W strukturze gminy dominują lasy oraz struktura przestrzenna Radoszyc. Obszarami zabudowanymi jest zabudowa wsi wkomponowana w czytelny układ komunikacyjny, stanowiący podstawowy szkielet przestrzenny gminy. Praktycznie wszystkie wsie z obszaru gminy Radoszyce mają charakter ulicówek. Jedynie wieś Jakimowice jest przykładem wsi skoncentrowanej.

Obszary niezabudowane stanowią lasy, doliny rzek i cieków, tereny rolne (pola uprawne i użytki zielone), nieużytki.

Radoszyce stanowią ośrodek mieszkaniowy, usługowy, administracyjny o znaczeniu lokalnym. W strukturze przestrzennej Radoszyc rysuje się wyraźna granica pomiędzy częścią centralną – śródmiejską, z tradycyjnym rynkiem oraz zabytkową dominantą w postaci zespołu kościoła z plebanią, a nową dzielnicą mieszkaniowo-usługową o zupełnie innym charakterze, z przewagą zabudowy jednorodzinnej, z prostokątną siatką ulic – czytelnym układem urbanistycznym. Centrum administracyjno – usługowe mieści się częściowo w obrębie starego rynku oraz ul. Szkolnej i ul. Żeromskiego. Wnętrza zabudowy staromiejskiej generalnie są nie zadbane i nie zagospodarowane.

1.4. Charakterystyka istniejących zasobów dziedzictwa kulturowego.

Gmina Radoszyce zaliczana jest do gmin o niskim stopniu nasycenia zabytkami, co stawia ją na odległym miejscu w woj. świętokrzyskim pod tym względem. W spisie zabytków, który obejmuje zarówno obiekty pod ścisłą ochroną konserwatorską wpisane do rejestru dóbr kultury, jak i pozostałe będące w ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach umieszczono:

- 12 budynków mieszkalnych,
- 10 kapliczek,
- 3 cmentarze,
- 2 zespoły dworu,
- 2 kuźnie,
- 1 budynek gospodarczy,
- 1 zespół zagrody,
- układ urbanistyczny Radoszyc,
- 1 zespół kościoła.

Gmina Radoszyce to miejsce o dominujących wysokich naturalnych walorach krajobrazowych.

Ogólną charakterystykę istniejących zasobów dziedzictwa kulturowego ilustrują:

a). krajobraz kulturowy ukształtowany przez:

- charakterystyczne wnętrza urbanistyczne-

najstarsza sięgająca XIV wieku część Radoszyc z czytelnym, prostokątnym rynkiem i dominantą w postaci kościoła parafialnego pod wezwaniem św. Piotra i Pawła z XVII wieku; charakterystyczne, wąskie uliczki w obrębie starej części Radoszyc, z rzadko spotykaną już zabudową usytuowaną szczytem do ulicy;

- komponenty krajobrazu otwartego-

doliny rzek: Czarna Konecka, Plebanka z Kozówką, Czarna Pilczycka;

pasmo Dobrzeszowskie stanowiący wyróżnik przestrzenny gminy oraz formułujące krajobraz naturalny;

charakterystyczne wały wydmowe (tzw. wydmy paraboliczne) znajdujące się na północ od Radoszyc, na jednej z nich położony jest zabytkowy cmentarz żydowski;

lasy – budujące krajobraz naturalny leśny i leśno-rolny;

- charakterystyczne układy wsi-

głównie ulicówki – utrwalone wzdłuż dróg zwarte ciągi zabudowy mieszkaniowej.

b). zasób materialnych wartości kulturowych:

- obiekty archeologiczne-

w Radoszycach zachowany zamek w całości na poziomie fundamentów pod ziemią i częściowo w relikwie naziemnym „Winiarnia” – zamek królewski Kazimierza Wielkiego; pozostałości archeologiczne po średniowiecznych hutach szkła w miejscowościach: Kapałów, Lewosów, Łysów, Mularzów, Huta.

- dziedzictwo architektoniczne w Radoszycach -

na uwagę zasługują: układ urbanistyczny w starej części;

zabudowa mieszkaniowa zagrodowa w obrębie rynku, zespół kościoła parafialnego pod wezwaniem św. Piotra i Pawła z XVII wieku;

domy mieszkalne, 3 kapliczki charakterystycznie usytuowane przy rozdrożu ulic, zespół dworu z najcenniejszym zabytkiem w postaci piwnicy tzw. „Winiarni” z XVI wieku, cmentarz żydowski;

charakterystyczne elementy zarówno w nowej jak i starej zabudowie Radoszyc – brama wjazdowa na wewnętrzne podwórze gospodarcze oraz ścięty narożnik budynku;

- dziedzictwo architektoniczne w obrębie gminy Radoszyce -

na uwagę zasługują: liczne kaplice i kapliczki przydrożne, kuźnie, pozostałości po zespole dworu w Klucku;

- charakterystyczna drewniana zabudowa -

budująca klimat wiejskich miejscowości, nieliczne już drewniane kuźnie oraz kamienne piwnice;

- liczne miejsca pamięci narodowej -

związane z udziałem miejscowej ludności w walce partyzanckiej podczas II wojny światowej (m.in. Gruszka, Wilczkowice, Grębosze, Radoszyce).

1.5. Ludność.

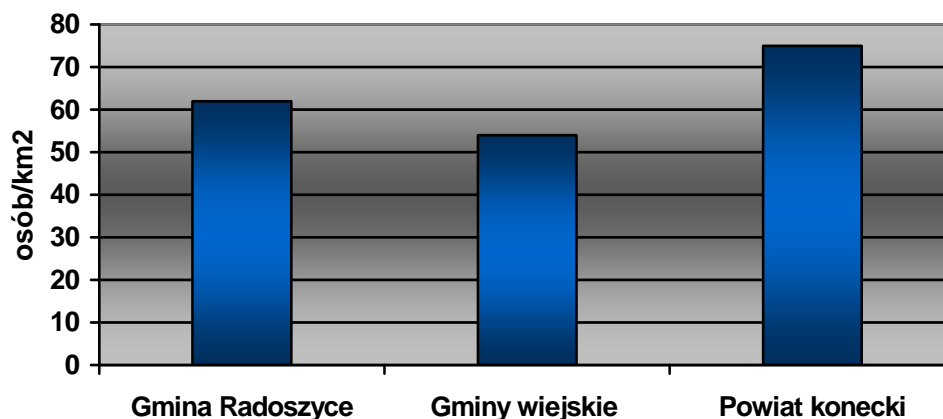
Liczba ludności gminy Radoszyce wynosi 9167 mieszkańców (wg stanu na 31 grudnia 2007 r.- dane GUS) i wykazuje tendencję spadkową, podobnie do zmniejszającej się liczby ludności powiatu, województwa i kraju. Ludność gminy Radoszyce stanowi 9% ogólnej liczby mieszkańców powiatu koneckiego i 0,8% ogólnej liczby mieszkańców województwa.

	J. m.	2004	2005	2006	2007
STAN LUDNOŚCI I RUCH NATURALNY					
Ludność wg miejsca zameldowania/zamieszkania i płci					
ogółem					
stałe miejsce zameldowania					
stan na 31 XII					
ogółem	osoba	9 317	9 266	9 225	9 167
mężczyźni	osoba	4 709	4 689	4 675	4 631
kobiety	osoba	4 608	4 577	4 550	4 536
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem					
w wieku przedprodukcyjnym	%	23,4	22,7	22,4	21,9
w wieku produkcyjnym	%	59,5	60,1	60,3	60,8
w wieku poprodukcyjnym	%	17,1	17,2	17,2	17,3

(dane Główny Urząd statystyczny: www.stat.gov.pl)

W gminie Radoszyce średnie zagęszczenie ludności wynosi 62 osoby na km² i jest o około 20% wyższe niż w gminach wiejskich w Polsce (53 osoby/km²) oraz nieznacznie niższe niż w średnia w powiecie koneckim (74 osoby/km² wg danych GUS z 2007 r.).

Zagęszczenie ludności

Prowadzone przez demografów badania i analizy wskazują, że trwający od kilkunastu lat spadek liczby ludności jeszcze nie jest procesem zakończonym i dotyczy w coraz większym stopniu kolejnych roczników młodzieży. Wśród przyczyn tego zjawiska wymienia się rosnący poziom wykształcenia, trudności na rynku pracy, zmniejszenie świadczeń socjalnych na rzecz rodziny, brak w polityce społecznej filozofii umacniania rodziny i generalnie trudne warunki społeczno-ekonomiczne, w jakich znalazło się pokolenie w wieku prokreacyjnym. Zgodnie z opiniami ekspertów w najbliższych latach należy liczyć się z dalszym spadkiem współczynnika dzietności z obecnej średniej 1,25 dziecka na kobietę do około 1,1 w 2010 r., po czym w latach 2010-2020 można oczekiwać niewielkiego wzrostu dzietności do wartości około 1,2.

Przyrost naturalny w gminie Radoszyce utrzymuje tendencję spadkową. Teren gminy ma przeciętne demograficzne przesłanki do rozwoju. Przyrost naturalny nie odbiega od wartości odnotowywanych dla większych jednostek terytorialnych.

W najbliższych latach wzrośnie nieco skala migracji zagranicznych, stąd zwiększy się nieznacznie ujemne saldo migracji. Migracje wewnętrzne pozostaną przez najbliższe lata na obecnym niskim poziomie. Sytuację powinien zmienić spodziewany wzrost gospodarczy, którego oznaki już wystąpiły, a nowy impuls może nadać członkostwo w Unii Europejskiej. Można oczekiwać, że związany z tym wzrost mobilności przestrzennej ludności nastąpi około 2010 r. i w ciągu następnych 10 lat wskaźnik migracji powróci do wielkości z początku lat dziewięćdziesiątych. W migracjach między miastem i wsią kontynuowana będzie występująca od kilku lat przewaga przemieszczeń na wieś związana ze zjawiskiem suburbanizacji. Zatem pomimo ujemnego przyrostu naturalnego, należy się spodziewać, że liczba ludności będzie spadać tylko nieznacznie, pod warunkiem stworzenia odpowiednich warunków dla życia i rozwoju gospodarczego, które przyciągną potencjalnych mieszkańców i inwestorów.

	J. m.	2004	2005	2006	2007
Ruch naturalny wg płci					
Urodzenia żywe					
ogółem	osoba	111	103	110	0
mężczyźni	osoba	58	60	58	0
kobiety	osoba	53	43	52	0
Zgony ogółem					
ogółem	osoba	86	99	106	0
Przyrost naturalny					
ogółem	osoba	25	4	4	0
mężczyźni	osoba	19	7	5	0
kobiety	osoba	6	-3	-1	0
Małżeństwa					
ogółem	para	53	56	65	0

Wskaźnik obciążenia demograficznego					
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób	osoba	68,0	66,5	65,7	64,5
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób	osoba	73,2	75,6	76,7	79,3
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób	osoba	28,7	28,6	28,5	28,5
Ludność wskaźniki modułu gminnego					
ludność na 1 km ²	osoba	63	62	62	62
kobiety na 100 mężczyzn	osoba	98	97	96	97
małżeństwa na 1000 ludności	para	5,7	6,0	7,0	0
urodzenia żywe na 1000 ludności	osoba	11,9	11,1	11,9	0
zgoni na 1000 ludności	osoba	9,2	10,6	11,4	0
przyrost naturalny na 1000 ludności	osoba	2,7	0,4	0,4	0
MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE					
Migracje na pobyt stały gminne wg typu, kierunku i płci migrantów					
zameldowania					
w ruchu wewnętrznym					
ogółem	osoba	63	41	56	0
zagranica					
ogółem	osoba	3	0	0	0
wymeldowania					
w ruchu wewnętrznym					
ogółem	osoba	86	95	98	0
zagranica					
ogółem	osoba	1	1	3	0
saldo migracji					
w ruchu wewnętrznym					
ogółem	osoba	-23	-54	-42	0
zagranica					
ogółem	osoba	2	-1	-3	0
Migracje na pobyt stały gminne wg typu i kierunku					
zameldowania					
ogółem	osoba	66	41	56	0
wymeldowania					
ogółem	osoba	87	96	101	0

(dane Główny Urząd statystyczny: www.stat.gov.pl)

Największym sołectwem w gminie są Radoszyce, o liczbie mieszkańców 3422 osób (dane Urzędu Gminy Radoszyce, na dzień 31.12.2008r) i powierzchni 17,12 km²

1.6. Rynek pracy.

Na terenie gminy Radoszyce nie ma dużych zakładów przemysłowych. Przez wiele dziesiątków lat mieszkańcy gminy wyjeżdżali w poszukiwaniu pracy do dużych aglomeracji m.in. Warszawy, Łodzi, Śląska, Kielc. Wiele osób pracowało w pobliskich Końskich. Na ukształtowanie rynku pracy w sołectwie Radoszyce największy wpływ miały przemiany społeczno-gospodarcze z lat 90-tych. Likwidacja dużych zakładów przemysłowych i grupowe zwolnienia doprowadziły do powstania strukturalnego bezrobocia. W samych Radoszycach uległy likwidacji: zatrudniająca około 150 osób Spółdzielnia Pracy „But”, Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna, Spółdzielnia Kółek Rolniczych, Spółdzielnia Prefabrykatów Budownictwa Wiejskiego. W Końskich upadły duże zakłady produkcyjne, w których byli zatrudnieni tzw. chłoporobotnicy m.in. z terenu gminy Radoszyce.

Bezrobocie, podobnie jak w całym powiecie koneckim, jest znaczącym problemem gminy Radoszyce. Stopa bezrobocia w gminie na koniec 2007 r. wyniosła 18% (972 osoby bezrobotne, w tym 541 kobiet), dla porównania w województwie świętokrzyskim - 18,1%, a w powiecie koneckim - 21,2%.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 1999r (Dz.U. z 1999 r. Nr 110, poz.1264 z późn. zm.) **Gmina Radoszyce została zaliczona do obszarów szczególnie zagrożonych bezrobociem strukturalnym.**

Konieczny jest więc rozwój lokalnej infrastruktury technicznej mający na celu pobudzenie aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców gminy. Dodatkową perspektywę stwarza spojrzenie na gminny budżet. Należy uwzględnić fakt, że strona dochodowa budżetu gminy Radoszyce składa się w istotnej części z udziałów gminy w podatkach będących dochodem budżetu państwa (PIT i CIT). Tak więc zamożność lokalnego budżetu jest w części funkcją lokalnej koniunktury gospodarczej. **W roku 2007 dochód własny gminy na 1 mieszkańca wyniósł 354 PLN.**

Stan gospodarki w sołectwie i gminie Radoszyce:

Gospodarka jest dziedziną wiodącą w rozwoju gminy, warunkującą poziom dobrobytu ludności, wpływającą na dochody gminy i pośrednio na typ i stopień urbanizacji. Szczególnie istotną funkcją lokalnej gospodarki jest zapewnienie wystarczającej liczby miejsc pracy. Pojęcie gospodarki obejmuje wszystkie dziedziny generujące miejsca pracy, takie jak:

- przemysł, usługi, budownictwo, rolnictwo i leśnictwo, turystyka.

1.7. Przemysł i usługi.

Na terenie Radoszyc brak jest dużych obiektów przemysłowych produkujących na dużą skalę i zatrudniających dużą liczbę osób. Działają następujące zakłady drobnego przemysłu:

- betoniarnia – Politel Group sp. z o.o.
- cegielnia
- zakład odzieżowy,

Usługi bankowe wykonuje Bank Spółdzielczy w Końskich Oddział w Radoszycach.

Komunalny Zakład Gospodarczy w Radoszycach jest zakładem budżetowym gminy i wykonuje usługi na rzecz mieszkańców: dostarczanie wody, odprowadzanie i wywóz ścieków, wywóz odpadów, utrzymanie gminnego składowiska śmieci, i inne prace zlecone przez gminę.

Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” prowadzi działalność usługową dla mieszkańców gminy: sklepy, piekarnię, bar i targowicę. Targowica jest czynna w każdą środę.

Obecnie na terenie Radoszyc zarejestrowanych jest 286 podmiotów gospodarczych. Miejscowi przedsiębiorcy prowadzą działalność handlową:

- handel stacjonarny (sklepy, hurtownie, kioski),
- handel obwoźny,
- pośrednictwo handlowe (akwizycja),
- kupno-sprzedaż samochodów,
    oraz działalność produkcyjną i usługi m. in.:
- murarsko-malarskie, remontowo-budowlane,
- produkcja kostki brukowej, układanie kostki,
- instalatorstwo c. o. i wodno-kan.,
- blacharstwo, ślusarstwo, kowalstwo, odlewnictwo,
- leśne, tartak, stolarskie, tapicerskie, wytwarzanie skrzyń i opakowań drewnianych,
- kominiarskie, szklarskie,
- geodezyjne, , projektowanie,
- mechanika pojazdowa, wulkanizacja,
- naprawa sprzętu domowego,
- fryzjerskie, solarium,
- lekarskie, stomatologiczne,
- weterynaryjne, ubojnia zwierząt, skup-sprzedaż skór, wyprawa skór,
- krawiectwo, czapnictwo, wytwarzanie emblematów, wyrób pantofli,
- wypalanie cegły,
- piekarnictwo, wyroby cukiernicze, wyrób i sprzedaż lodów,
- gastronomiczne,
- omłoty zbóż, śrutowanie zboża,
- pogrzebowe, zakład nagrobkowy,
- pośrednictwo ubezpieczeniowe, biuro rachunkowe , toto-lotek,
- stacja paliw, dystrybucja gazu,
- transportowe,
- fotografowanie i wideo filmowanie, wesela, wypożyczanie weselnej zastawy stołowej.

1.8. Budownictwo.

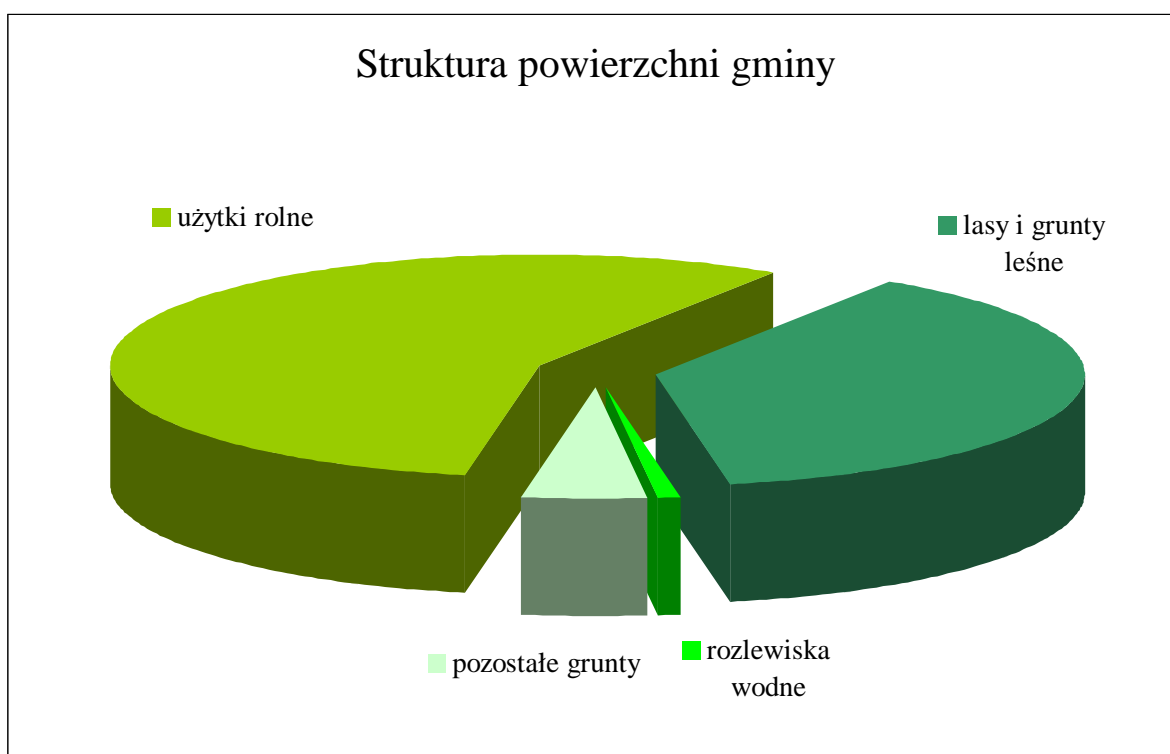
Na terenie Radoszyc i gminy nie funkcjonują spółdzielnie mieszkaniowe, brak jest też budownictwa wielorodzinnego, przez co miejscowość zachowała specyficzny nastrój małego miasteczka. Niewielki ruch budowlany wynika z postępującego zubożenia społeczeństwa i braku terenów pod zabudowę mieszkaniową. Niekorzystnie wygląda sytuacja w zakresie standardów jakości mieszkań w obrębie starej części Radoszyc, gdzie budynki zabytkowe znajdują się w złym stanie technicznym.

1.9. Rolnictwo i leśnictwo.

Rolnictwo.

Powierzchnia ogólna gminy Radoszyce wynosi 14 671 ha, w tym:

- użytki rolne	8 291 ha
- lasy i grunty leśne	5 581 ha
- rozlewiska wodne	95 ha
- pozostałe grunty	704 ha

Gleby klasy IV i V stanowią 82% użytków rolnych

Grunty orne	5 019 ha tj. 60,5% użytków rolnych
Łąki	2 167 ha tj. 26,1% użytków rolnych
Pastwiska	1 036 ha tj. 12,4% użytków rolnych

Podstawowym kierunkiem produkcji roślinnej jest uprawa zbóż (żyto, jęczmień, owies), uzupełniającym jest uprawa okopowych (ziemniaki, buraki pastewne). Kierunkiem produkcji zwierzęcej jest hodowla bydła głównie mlecznego, a następnie trzody chlewnej. Rolnictwo gminy posiada surowcowy charakter, o czym świadczy brak zakładów przetwórstwa rolnego.

Gmina Radoszyce należy do grupy gmin województwa świętokrzyskiego charakteryzujących się najslabszymi warunkami przyrodniczymi rozwoju rolnictwa,

stosunkowo wysoka lesistością, a także wysokim udziałem użytków zielonych w strukturze użytkowania gruntów.

Niekorzystnie na tle województwa kształtują się m.in.:

- ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej – 51,2 pkt (woj.- 67,9 pkt),
- klasa bonitacyjna średniego hektara użytków rolnych – V (IV b),
- średnia wielkość indywidualnego gospodarstwa rolnego – 4,4 ha (4,6 ha),
- poziom zatrudnienia w rolnictwie (na 100 ha użytków rolnych) – 43,6 osób (40,4 osoby),
- niskie efekty gospodarowania przejawiające się dużo niższymi zbiorami i planami zbóż i ziemniaków.

Korzystnymi aspektami rozwoju rolnictwa są:

- wysoki udział użytków zielonych (około 40 %),
- wyższy od przeciętnej w województwie udział pogłównia bydła, szczególnie krów mlecznych,
- brak zanieczyszczeń gleb metalami ciężkimi i siarką siarczanową, stanowiące podstawę rozwoju gospodarstw ekologicznych.

Podział użytków w sołectwie Radoszyce przedstawia się następująco:

Lp	Sołectwo	Powierzchnia i struktura użytków w hektarach						
		Ogółem	Użytki rolne				Lasy grunty leśne	Pozostałe grunty
			Z tego	Grunty orne	Sady	Łąki		
1.	Radoszyce	1716	921				5	444

Gospodarstwa rolne w sołectwie Radoszyce:

Liczba mieszkańców Radoszyc	Liczba posesji, gosp. rolnych	
	Liczba posesji ogółem	Liczba gospodarstw rolnych w Radoszycach
3422	1098	335

W Radoszycach niewielu jest gospodarzy, dla których praca w swoim gospodarstwie rolnym stanowi główne źródło utrzymania. Problemem jest utrwalone od lat znaczne rozdrobnienie gruntów rolnych wokół Radoszyc.

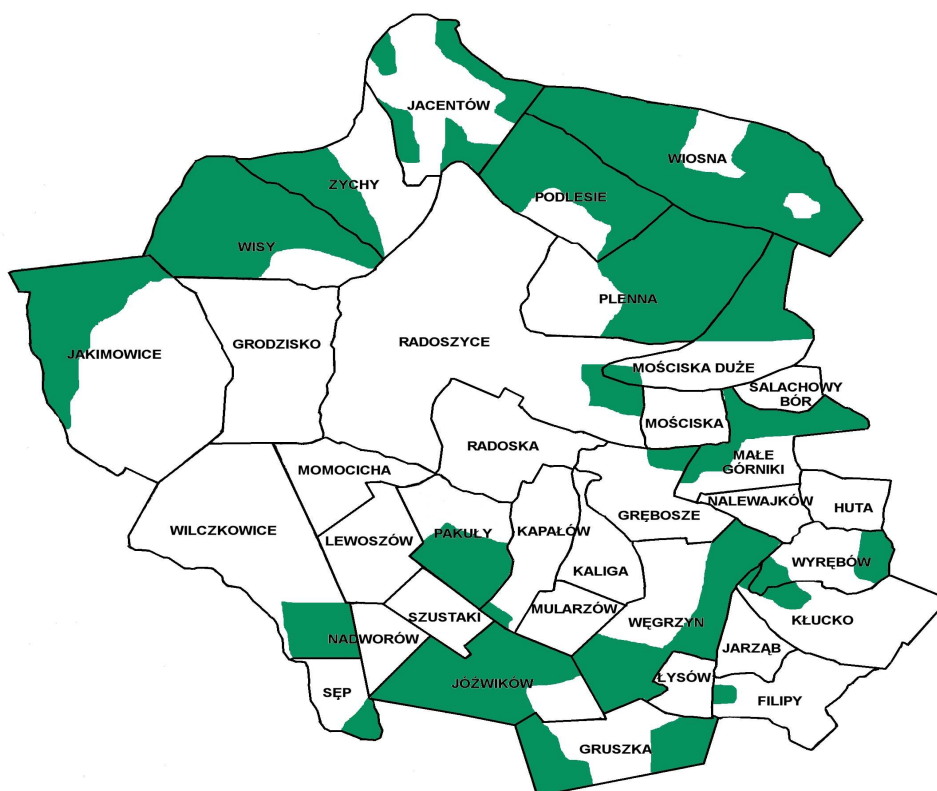
Na przykład wielu mieszkańców Radoszyc posiada działki hektarowe w kilkunastu kawałkach rozmieszczone w różnych miejscach na terenie całego sołectwa, co skutkuje nieopłacalnością produkcji rolnej. W poprzednich latach zabiegi władz samorządowych przeprowadzenia komasacji gruntów nie powiodły się. Obecnie zamierza się dokonać zmian

w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Radoszyc w celu zamiany przeznaczenia działek na nierolne i pobudzenia budownictwa mieszkaniowego.

W sołectwie Radoszyce od ponad 140 lat działa Wspólnota Gruntowa Wsi Radoszyce posiadająca 71,63 ha gruntów, w tym 37,74 ha lasów.

Leśnictwo.

Powierzchnia lasów w gminie wynosi 5581 ha, co stanowi 38% ogólnej powierzchni gminy. Lasy państwowe zajmują 4613 ha, lasy prywatne - 968 ha.

Lasy w gminie Radoszyce

Lasy tworzą większe kompleksy w północno-zachodniej, północno-wschodniej i południowej części gminy.

Na zachód od linii Radoszyce-Jacentów dominują siedliska boru świeżego i boru mieszanego wilgotnego. Dość znaczne płaty zajmują: bór wilgotny i bór mieszany, a sporadycznie występują siedliska olszy, lasu mieszanego, lasu mieszanego wilgotnego, boru bagiennego. Przeważają drzewostany sosnowe, rzadziej natomiast występują: brzozy, jodły, olchy.

Na wschód od linii Radoszyce-Jacentów przeważają siedliska boru świeżego, boru mieszanego wilgotnego, boru wilgotnego i lasu mieszanego. Zdecydowanie przeważają drzewostany sosnowe.

W południowej części gminy dominują siedliska lasu mieszanego i boru mieszanego wilgotnego z przeważającym drzewostanem sosnowym.

Bogactwo występujących siedlisk oraz unikalna wartość lasów sprawiły, iż całość obszarów leśnych i nie tylko została objęta obszarową ochroną prawną w postaci Konecko-Łopuszańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Występujące na terenie gminy Radoszyce lasy państwowe pełnią również funkcję ochronną stanowiąc ostoję zwierząt (podlegającego ochronie prawnej cietrzewia, bociana czarnego) i jako lasy wodochronne (również chronione prawem). Tak więc określona prawnie powyższa funkcja lasów ogranicza w pewnym stopniu działalność gospodarczą, a stwarza korzystne warunki dla rozwoju turystyki i rekreacji.

W sołectwie Radoszyce praca w gospodarce leśnej nie odgrywa znaczącej roli jako źródło utrzymania mieszkańców i nie ma zakładów usług leśnych.

1.10. Turystyka

O skali atrakcyjności sołectwa Radoszyce świadczą:

- atrakcyjność kulturowa,
- atrakcyjność przyrodnicza,
- struktura bazy noclegowej i żywieniowej,

Atrakcyjność kulturowa mierzona jest jakością krajobrazu kulturowego, rodzajem i ilością zabytków kultury materialnej, pomników narodowych, zwyczajów i obyczajów oraz wszelkimi formami odrębności kulturowej.

Sołectwo Radoszyce posiada niewielkie wartości w sferze materii kulturowej, świadczy o tym ilość obiektów zabytkowych jak i wąski zakres funkcjonalny istniejącej bazy kulturalnej. Nasycenie obiektami zabytkowymi w sołectwie Radoszyce jest małe. We wrześniu 1944 roku Radoszyce zostały przez hitlerowców prawie całkowicie spalone, ocalał kościół, wikariat, bożnica i zaledwie kilka domów. Natomiast atrakcyjność turystyczna Radoszyc wzrasta, gdy uwzględni się położone w niewielkiej odległości obiekty zabytkowe:

- Muzeum Zagłębia Staropolskiego w Sielpi. Mieści się w ocalałym budynku starej walcowni. Znajdują się tutaj cenne eksponaty maszyn sprzed półtora wieku. Ewenementem jest wielkie koło wodne o średnicy 8 metrów do poruszania maszyn fabrycznych.
- Zespół walcowni i gwoździarni w Maleńcu, wybudowany na miejscu kuźnic z XVI-XVII wieku. W skład wchodzi: walcownia, szpadlarnia, klatka koła wodnego, magazyn i zbiornik wodny. Początki zakładu sięgają 1784 roku.

Duża atrakcyjność krajobrazowa, duża lesistość, naturalnie rozwinięta sieć rzeczna, zalew w Sielpi, atrakcje krajobrazowe, sielskość krajobrazu wiejskiego to główne walory przyrodnicze i turystyczne sołectwa i gminy Radoszyce.

Baza noclegowa jest decydującym ogniwem zagospodarowania turystycznego. Baza noclegowa na terenie sołectwa Radoszyce praktycznie nie istnieje, natomiast wsparciem jest bardzo dobrze rozwinięta baza noclegowa

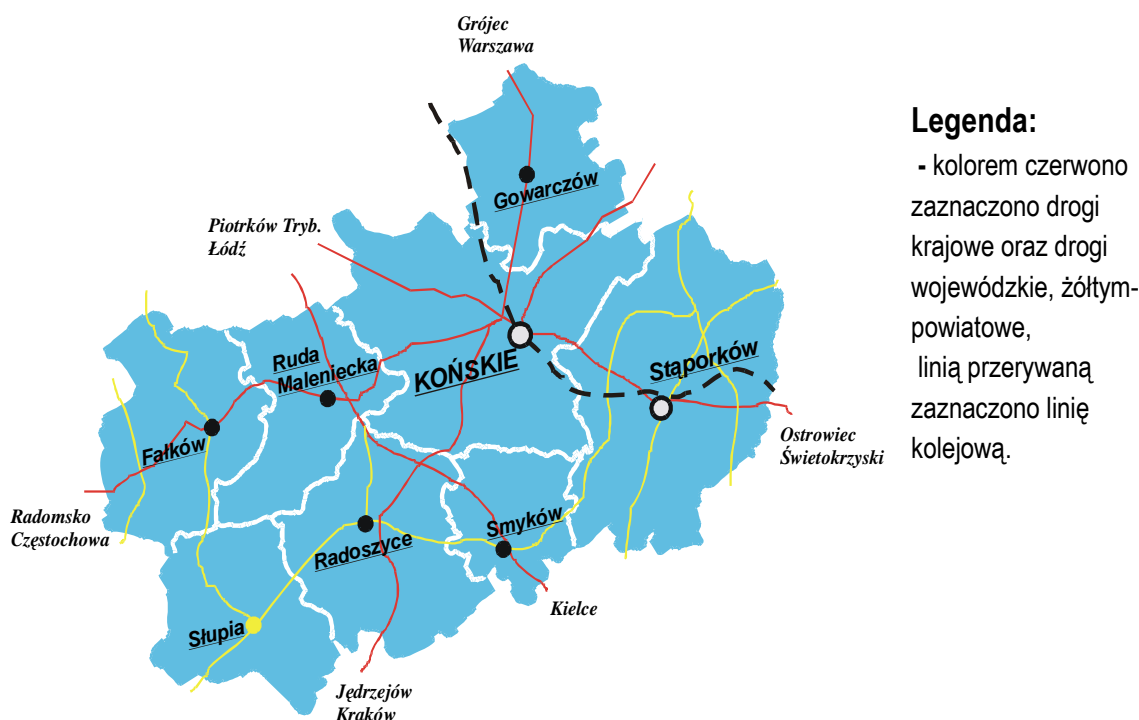
i gastronomiczna w pobliskim (7 km) ośrodku wypoczynkowym w Sielpi nad zalewem i rzeką Czarną Konecką.

Jedną z form wypoczynku występującą na terenie sołectwa Radoszyce jest turystyka krajoznawcza. W tym celu został wytyczony niebieski szlak turystyczny przebiegający przez atrakcyjne krajobrazowo tereny gminy – prowadzący z Kuźniaków (gmina Strawczyn) do Sielpi (gmina Końskie).

2. Stan infrastruktury technicznej miejscowości Radoszyce.

2.1. Dostępność komunikacyjna.

Przez Radoszyce przebiega droga wojewódzka nr 728 relacji Grójec- Końskie- Jędrzejów.

Przez obszar gminy Radoszyce przebiega droga krajowa nr 74 (Sulejów- Kielce- Zamość- Hrubieszów- granica RP) i droga wojewódzka nr 728 (Grójec- Końskie- Jędrzejów). Przebieg tych dróg umożliwia korzystne połączenia zewnętrzne z ośrodkami miejskimi: Warszawy, Krakowa i Łodzi oraz połączenia z miastem Kielce - stolicą województwa świętokrzyskiego oraz siedzibami powiatów sąsiadujących.

Komunikację zbiorową na zewnątrz gminy zapewniają: przedsiębiorstwo PKS oraz przewoźnicy prywatni.

Dobrze jest rozwinięta sieć dróg powiatowych i gminnych przebiegających przez gminę Radoszyce. Niedaleko granic gminy biegnie linia kolejowa z Górnego Śląska do Warszawy. Układ dróg łączących Radoszyce z otoczeniem jest bardzo typowy – promienisty z punktem zbiegu w Radoszycach. Stan techniczny sieci ulic w miejscowości Radoszyce należy generalnie uznać za dobry. Zwraca uwagę bardzo duża liczba ulic wyposażonych w nawierzchnie tradycyjne z kostki kamiennej lub bruku w stanie dobrym.

2.2. Sieć wodociągowa.

Zbiorczym zaopatrzeniem w wodę objęta jest cała miejscowość Radoszyce. Wodociąg zasilany jest z ujęcia w Radoszycach, które stanowią 2 studnie o wydajności $Q = 117 \text{ m}^3/\text{h}$. Woda jest uzdatniana na filtrach. Pod względem bakteriologicznym nie wykazuje zanieczyszczeń. Chlorowanie wody jest tylko awaryjne i dotyczy przypadków pogorszenia się jej stanu bakteriologicznego. Sieć wodociągowa jest ważnym elementem ochrony przed pożarami.

Zbiorcze zaopatrzenie w wodę prowadzi Komunalny Zakład Gospodarczy w Radoszycach.

2.3. Oczyszczanie ścieków i gospodarka odpadami.

W 1991 r. w Radoszycach wybudowano oczyszczalnię ścieków biologiczno-mechaniczną o wydajności $Q_{\text{sr}} = 265 \text{ m}^3/\text{d}$, gdzie są odprowadzane ścieki z Radoszyc oraz dowożone wozem asenizacyjnym z okolicznych wsi. Obecnie na terenie Radoszyc istnieje system kanalizacji, który obejmuje ponad 95 % powierzchni miejscowości. Gmina wykorzystując dofinansowanie z funduszy SAPARD wybudowała w 2004 r. w Radoszycach i Radosce sieć kanalizacyjną o długości 7 km. Do zakończenia skanalizowania miejscowości pozostał odcinek 1 km na ul. Koneckiej. W chwili obecnej prowadzone są działania zmierzające do modernizacji i rozbudowy starej oczyszczalni ścieków, na które gmina otrzymała dofinansowanie w ramach regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego. Obsługę systemu kanalizacji prowadzi Komunalny Zakład Gospodarczy w Radoszycach.

2.4. Sieć gazowa.

Gmina Radoszyce nie posiada sieci gazu przewodowego. Rozpowszechniona jest dystrybucja gazu bezprzewodowego, z którego korzysta około 70 % gospodarstw domowych.

2.5. Telekomunikacja.

Rozbudowana sieć telefonii przewodowej obejmuje cały teren gminy, a istniejąca w niej rezerwa zaspakaja obecne oraz planowane potrzeby na terenie gminy w zakresie łączności przewodowej. Obsługa telekomunikacyjna abonentów z terenu gminy Radoszyce odbywa się w oparciu o automatyczną centralę telefoniczną zlokalizowaną w budynku poczty w Radoszycach. Na terenie gminy zapewniona jest łączność bezprzewodowa poprzez 3 stacje bazowe wszystkich działających na terenie kraju operatorów cyfrowej telefonii komórkowej.

3. Infrastruktura społeczna.

3.1. Bezpieczeństwo publiczne.

Policja.

Komisariat Policji w Radoszycach znajduje się przy ulicy Ogrodowej w centralnej części miejscowości. Obejmuje swoim działaniem teren 5 gmin powiatu koneckiego: Radoszycy, Smyków, Słupia, Ruda Maleniecka i Fałków.

Na terenie Radoszycy nie notuje się przestępczości większej niż średnia w kraju.

Podstawowe problemy utrzymania bezpieczeństwa publicznego to: kradzieże, wypadki drogowe, patologie: alkoholizm i przypadki narkomanii.

Ochotnicza Straż Pożarna.

W Radoszycach jest jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej. OSP Radoszycy działa w krajowym systemie pożarniczym i bierze udział w akcjach gaśniczych na terenie gminy Radoszycy i pozostałych gmin powiatu koneckiego. Liczba strażaków wynosi 76. OSP posiada 4 wozy pożarnicze. Stary budynek remizy przy ul. 1 Maja został wyremontowany i obecnie mieści się tam sala konferencyjna Urzędu Gminy i garaże OSP. Koszty funkcjonowania, wyposażenia i zapewnienia sprawności technicznej OSP ponosi gmina. Najczęściej występujące zdarzenia w sołectwie Radoszycy to: pożary łąk spowodowane wypalaniem traw, pożary stodół, pożary lasów, pożary budynków gospodarczych i mieszkalnych.

3.2. Oświata i wychowanie.

W Radoszycach funkcjonuje Szkoła Podstawowa, Gimnazjum oraz Przedszkole Samorządowe. Wychowaniem przedszkolnym w tej placówce objęte jest corocznie około 70-80 dzieci, chociaż warunki lokalowe pozwalają na przebywanie 150 dzieci. Niższa liczba dzieci w przedszkolu jest wynikiem postępującego bezrobocia rodziców, zmniejszeniem się liczby dzieci w wieku przedszkolnym, rosnącymi kosztami pobytu dzieci w tej placówce, a także trudnościami finansowymi gminy jako organu prowadzącego.

Przedszkole Samorządowe w Radoszycach.

Gimnazjum w Radoszycach.

Gminna hala sportowa w Radoszycach.

W Radoszycach funkcjonuje Szkoła Podstawowa jako jedna z 6 szkół podstawowych w gminie. Warunki lokalowe i nauki są dobre. W 2004 roku przeprowadzony został generalny remont instalacji elektrycznej i oświetleniowej w szkole, przy wykorzystaniu dofinansowania z MENiS i funduszu PAOW. W roku 2008 została wyremontowana sala gimnastyczna. Szkoła zatrudnia 29 nauczycieli i prowadzi nauczanie 356 dzieci.

Od 1 września 1999 roku w wyniku reformy oświaty i wychowania rozpoczęła działalność gimnazjum w Radoszycach, mieszczące się w nowo wybudowanym budynku. Gimnazjum zatrudnia 39 nauczycieli i prowadzi nauczanie 472 uczniów z terenu całej gminy, a także z niektórych miejscowości spoza gminy.

Dowóz uczniów do szkół jest zadaniem własnym gminy. W związku z tym gmina utrzymuje 3 autobusy szkolne oraz zatrudnia kierowców i opiekunów pilnujących dzieci podczas jazdy.

Wszystkie trzy placówki oświatowe w Radoszycach posiadają zaplecza kuchenne, prowadzą stołówki i dożywianie uczniów.

Obsługę administracyjną i finansową placówek oświatowych prowadzi Gminny Zespół Obsługi Oświaty w Radoszycach, zajmujący pomieszczenia w budynku przedszkola obok Urzędu Gminy.

W okresie sierpień 2003 r.-wrzesień 2004 r. trwała budowa gminnej hali sportowej w Radoszycach. Inwestorem była Gmina Radoszyce reprezentowana przez Wójta Gminy. Koszt budowy hali wyniósł 2 246 000 zł, przy czym dzięki umieszczeniu tej inwestycji przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego w programie rozwoju bazy sportowej w województwie świętokrzyskim Gmina Radoszyce pozyskała dofinansowanie w wysokości 1 100 000 zł. Umożliwiło to szybkie zakończenie tej inwestycji. Wybudowano halę sportową z pełnowymiarowym boiskiem, widownią na 300 miejsc, zapleczem (szatnie, sale treningowe, pomieszczenia sanitarne i pomocnicze) i łącznikiem do gimnazjum. Od 01.10.2004 r. młodzież rozpoczęła zajęcia wychowania fizycznego w nowej hali i poprawiły się warunki nauki w gimnazjum. Jednakże halę wybudowano na jedynym wolnym placu obok szkoły, który spełniał rolę boiska szkolnego. W związku z tym zaszła konieczność udostępnienia młodzieży innego terenu do zajęć wychowania fizycznego poza szkołą.

3.3. Służba zdrowia i pomoc społeczna.

Służba zdrowia.

W Radoszycach działa Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, będący na kontrakcie z Narodowym Funduszem Zdrowia. Zakład mieści się w budynku wolnostojącym mieszkalno-usługowym i świadczy usługi głównie dla mieszkańców gminy.

Zakład prowadzi: poradnię dla dzieci, poradnię dla dorosłych, poradnię dla kobiet, gabinet zabiegowy i laboratorium. Usługi stomatologiczne świadczone są na zasadach odrębnego kontraktu przez stomatologów dzierżawiących od Zakładu pomieszczenia.

Pomoc społeczna.

Pomoc społeczna świadczona jest przez Gminny Ośrodek Pomo-cy Społecznej w Radoszycach, który jest jednostką organizacyjną gminy. Ośrodek pomocy społecznej realizuje zadania własne gminy oraz zadania zlecone przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej.

Główną przyczyną korzystania z pomocy społecznej jest przede wszystkim bezrobocie i postępujące zubożenie mieszkańców gminy. Gmina Radoszyce nie posiada domów opieki społecznej i nie posiada środków na budowę takich domów.

Usługi opiekuńcze realizowane są przez opiekunki zatrudniane przez GOPS.

3.4. Kultura.

Na terenie Radoszyc działalność kulturalna jest prowadzona i wspierana przez: Urząd Gminy, placówki oświatowe, Gminną Bibliotekę Publiczną, świetlicę harcerską, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminne Centrum Informacji.

Gminna Biblioteka Publiczna w Radoszycach powstała w 1929 r., po wojnie wznowiła działalność w 1946 r. Spełnia wiodącą rolę w dziedzinie popularyzacji czytelnictwa książek i czasopism na terenie Gminy Radoszyce. Posiada filię biblioteczną w Wilczkowicach. Biblioteka obsługuje teren zamieszkały przez ponad 10 000 mieszkańców. Gminna biblioteka od kilku lat notuje wzrost czytelnictwa i zajmuje czołową lokatę wśród bibliotek gminnych województwa świętokrzyskiego. Ze zbiorów bibliotecznych chętnie korzystają dorośli, uczniowie szkół podstawowych, także uczący się w szkołach średnich poza gminą, studenci. W styczniu 2008 r. w Gminnym Centrum Informacji powstała biblioteczna czytelnia komputerowa z bezpłatnym dostępem do internetu.

W szkole podstawowej i gimnazjum działają kółka zainteresowań i zespół dziecięcy „SPOKO” oraz Koło Artystyczne „Pod 10”.

3.5. Sport.

W 2004 r. zbudowana została gminna hala sportowa w Radoszycach. Ze względu na odbywające się w niej zajęcia wychowania fizycznego uczniów gimnazjum korzystanie z urządzeń hali przez pozostałych mieszkańców gminy ograniczone jest do godzin popołudniowych i wieczornych. W hali odbywają się często gminne i powiatowe zawody sportowe w halowej piłce nożnej, siatkówce, koszykówce i turnieje taneczne. Szczególnie w miesiącach wrzesień-kwiecień hala sportowa w Radoszycach jest miejscem spotkań i zajęć młodzieży z terenu gminy. Prowadzone są zajęcia gimnastyczne dla dorosłych i młodzieży, kursy tańca i ćwiczenia aikodo. Zajęcia prowadzone są do późnych godzin wieczornych.

W 2005 r. władze gminy rozpoczęły budowę stadionu sportowo-rekreacyjnego przy ul. Krakowskiej w Radoszycach (na tzw. Lasku). Dzięki współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego zbudowane zostało w latach 2005-2006 boisko piłkarskie, bieżnia lekkoatletyczna i wielofunkcyjne boisko ze sztuczną nawierzchnią do siatkówki, koszykówki, piłki ręcznej i tenisa ziemnego. Teren obiektu sportowego o powierzchni 5 ha został ogrodzony i wstępnie uporządkowany. Pogłębiono i zarybiono znajdujący się na tym terenie zbiornik wodny o powierzchni 0,3 ha.

W 2006 r. władze gminy zleciły wykonanie dokumentacji projektowej zagospodarowania pozostałego terenu sportowo-rekreacyjnego na Lasku w Radoszycach. Pierwsza część dokumentacji dotycząca budowy trybuny została wykonana w 2007 r. W lutym 2009 r. wykonana została druga część dokumentacji projektowej obejmującej: remont i rozbudowę budynku (szatnie, natryski, toalety, gabinet lekarski, magazyn sprzętu sportowego), urządzenie placu zabaw dla dzieci, budowę muszli koncertowej, oświetlenie terenu, parkingi, chodniki, zagospodarowanie zielenią. W 2008 r. wykonana została budowa trybuny o długości 60 m i 504 miejscach siedzących.

Dotychczasowe działania samorządu gminy przyniosły wymierne wyniki. Zdecydowanie wzrosło zainteresowanie mieszkańców gminy sportem. Podobnie jak hala sportowa, stadion jest miejscem zabaw i zawodów sportowych. Codziennie na boiskach grają w piłkę dzieci i starsza młodzież, trenują piłkarze. W piłkarskich grupach młodzieżowych ćwiczy ponad 100 zawodników. Wstęp na stadion jest nieograniczony i bezpłatny. Piłkarze Gminnego Klubu Sportowego „Partyzant” Radoszyce w ciągu ostatnich dwóch lat kolejno awansowali z klasy A do ligi okręgowej i obecnie do IV ligi piłkarskiej. Na mecze rozgrywane w Radoszycach przychodzi kilkuset kibiców i trybuna jest wypełniona. Istnieje konieczność rozbudowy trybuny o następne 30 m i 252 miejsca, na co pozwala istniejąca dokumentacja projektowa. Wykonanie pozostałych planowanych elementów zagospodarowania terenu umożliwi pełne wykorzystanie obiektu na potrzeby sportowo-rekreacyjne mieszkańców i turystów.

3.5. Aktywność społeczna mieszkańców sołectwa.

Na terenie Radoszyc działa od kilku lat „Towarzystwo Wspierania Rozwoju Gminy Radoszyce”. Ponadto Gmina Radoszyce uczestniczyła w Pilotażowym Programie Leader +, którego efektem było stworzenie stowarzyszenia LGD Leader Radoszyce. W roku 2008 stowarzyszenie to przyjęło nowych członków i obecnie działa na obszarze pięciu gmin pod nazwą LGD „Nad Czarną i Pilicą”.

Od kilku lat organizowany jest przez młodzież na terenie Radoszyc festyn kulturalno-charytatywny pod nazwą „Radoszycanie dzieciom”. Cały dochód z festynu przeznaczają się na pomoc potrzebującym dzieciom z terenu gminy.

W dniu 30 kwietnia 2004 roku w Radoszycach odbył się „I Powiatowy Konkurs Wiedzy o Unii Europejskiej” dla młodzieży szkolnej, którego pomysłodawcą i organizatorem byli pracownicy radoszyckiego Gminnego Centrum Informacji.

Corocznie sołectwo Radoszyce bierze aktywny udział w imprezach kulturalnych powiatu koneckiego: „Powiatowych dożynkach”, „Kuźnicach koneckich”, „Koneckiej rybie”, „Rajdzie szlakiem majora Hubala”.

Ponadto w wyremontowanym budynku gminnym przy ul. 1 Maja 7 regularnie odbywają się przedstawienia i występy artystyczne działającego przy Gimnazjum Koła Artystycznego „Pod 10”.

Od kilkudziesięciu lat mieszkańcy Radoszyc aktywnie uczestniczą w wrześniowych obchodach rocznicy walk pod Gruszką i rocznicy spalenia Radoszyc przez okupantów niemieckich. Odbywają się uroczyste msze i spotkania mieszkańców z uczestnikami tamtych wydarzeń.

4. Analiza zasobów miejscowości Radoszyce.

Informacje na temat podstawowych zasobów charakteryzujących sołectwo Radoszyce zostały sporządzone na podstawie analizy ankiet, w których mieszkańcy określili jak postrzegają swoją miejscowość. Tabela ta przybliży obserwatorowi zewnętrznemu obecny stan wsi i obrazuje w pewien sposób moment rozwoju, w jakim obecnie się ona znajduje.

Zasoby – to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości w budowaniu bądź realizacji publicznych bądź prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi.

W analizie zasobów brano pod uwagę następujące rodzaje zasobów:

- ✓ środowisko przyrodnicze,
- ✓ środowisko kulturowe,
- ✓ dziedzictwo religijne i historyczne,
- ✓ obiekty i tereny,
- ✓ gospodarka, rolnictwo,
- ✓ sąsiedzi i przyjezdni,
- ✓ instytucje, ludzie, organizacje społeczne.

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze				
- walory krajobrazu			X	
- walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie)			X	
- walory szaty roślinnej (np. runo leśne)		X		
- cenne przyrodniczo obszary lub obiekty		X		
- świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)		X		
- osobliwości przyrodnicze		X		
- wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)			X	
- podłoże, warunki hydrogeologiczne			X	
- gleby, kopaliny			X	
Środowisko kulturowe				
- walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe		X		
- walory zagospodarowania przestrzennego			X	
- zabytki			X	
- zespoły artystyczne	X			
Dziedzictwo religijne i historyczne				
- miejsca, osoby i przedmioty kultu		X		
- święta, odpusty, pielgrzymki				X
- tradycje, obrzędy, gwara		X		
- legendy, podania i fakty historyczne		X		
- ważne postacie historyczne		X		
- specyficzne nazwy	X			
Obiekty i tereny				
- działki pod zabudowę mieszkaniową			X	
- działki pod domy letniskowe	X			
- działki pod zakłady usługowe i przemysł			X	
- pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemysłowe	X			
- tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, młyny)	X			
- place i miejsca publicznych spotkań		X		
- miejsca sportu i rekreacji				X
Gospodarka, rolnictwo				
- specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)	X			
- znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe		X		
- możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne	X			
Sąsiedzi i przyjezdni				
- korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna)			X	
- ruch tranzytowy			X	
- przyjezdni stali i sezonowi		X		
Instytucje				
- placówki opieki społecznej	X			
- szkoły			X	
- Dom Kultury	X			
Ludzie, organizacje społeczne				
- OSP			X	
- LGD				X
- Stowarzyszenia			X	

5. Kluczowe obszary problemowe

Podczas spotkania przedstawiciele mieszkańców Radoszyc, które odbyło się w dniu 29 stycznia 2009 r. wyłoniono najważniejsze problemy sołectwa. Można je zgrupować w dwóch głównych obszarach:

- zła jakość infrastruktury technicznej,
- niewystarczający rozwój aktywności i integracja społeczności lokalnej.

Problem główny:

Zła jakość infrastruktury technicznej

Problemy cząstkowe wynikające z problemu głównego:

- mała ilość chodników przy drogach na terenie miejscowości,
- zły stan dróg na terenie Radoszyc,
- zły stan budynku szatni na boisku piłkarskim,
- brak placu zabaw,
- brak parkingu,
- powolna degradacja rynku,
- brak terenów inwestycyjnych.

Problem główny:

Niewystarczający rozwój aktywności i integracja społeczności lokalnej

Problemy cząstkowe wynikające z problemu głównego:

- zbyt mała oferta spędzania czasu skierowana dla poszczególnych grup mieszkańców (dzieci, młodzieży, osób starszych, kobiet),
- brak placu zabaw,
- brak atrakcyjnej infrastruktury inwestycyjnej,
- brak inicjatyw mieszkańców,

6. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości Radoszyce

Kierując się zasadami przyjętymi dla kreowania strategii w otoczeniu biznesowym lub samorządowym postanowiono również w przypadku wsi Radoszyce posłużyć się bardzo wygodnym narzędziem planistycznym, jakim jest analiza SWOT. Jest to analiza mająca na celu przeprowadzenie inwentaryzacji zasobów oraz ustalenie słabych i mocnych stron miejscowości oraz najbliższego otoczenia społeczno-gospodarczego, infrastrukturalnego i przyrodniczego, które przekłada się bezpośrednio na szanse i/lub zagrożenia wsi w okresie perspektywicznym.

Praca nad analizą SWOT wsi Radoszyce w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego związanego z przeprowadzeniem diagnozy sytuacji wsi, pozwoliły na uzyskanie opinii, spostrzeżeń, wniosków i uwag odnośnie stanu wyjściowego. Zdobyta wiedza umożliwiła przeprowadzenie dyskusji na temat wewnętrznych atutów, możliwości i pozytywnych cech wsi Radoszyce umożliwiających podejmowanie skutecznych działań służących rozwojowi społeczno-gospodarczego.

Wiele uwagi poświęcono także czynnikom hamującym tę działalność. Dyskusja na temat pozytywnego i negatywnego wpływu otoczenia zewnętrznego na proces tworzenia warunków do wzrostu konkurencyjności regionu wiejskiego dotyczyła określenia okazji, możliwości i szans oraz zagrożeń związanych z planowaniem, organizacją, zarządzaniem, a zwłaszcza finansowaniem działań ze środków zewnętrznych w tym z Unii Europejskiej.

Analiza SWOT

Mocne Strony	Słabe Strony
Warunki naturalne	Warunki naturalne
1. Malownicze położenie na terenie Konecko – Łopuszańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, 2. Duży kompleks lasów, 3. Bogate runo leśne, 4. Przepływająca przez wieś rzeka Plebanka.	1. Słabo wypromowane walory krajobrazu, 2. Słabe gleby, 3. Zbyt wysokie rozdrobnienie gospodarstw (mała ich opłacalność) 4. Niewykorzystane użytki zielone.
Zasoby techniczne	Zasoby techniczne
1. Dobrze rozwinięta sieć dróg, 2. Wysoki stopień zwodociągowania i skanalizowania wsi, 3. Dogodne połączenia – komunikacja publiczna.	1. Zły stan dróg, 2. Niewystarczająca ilość chodników, 3. Brak optymalnej bazy sportowo-rekreacyjnej, 4. Brak placu zabaw dla dzieci.
Zasoby Ludzkie	Zasoby Ludzkie
1. Stowarzyszenie „LGD Nad Czarną i Pilicą”, 2. Towarzystwo wspierania Rozwoju Gminy Radoszyce, 3. Ochotnicza Straż Pożarna.	1. Mała aktywność społeczna mieszkańców, 2. Brak poczucia przyszłości w miejscu zamieszkania wśród młodzieży w kontekście pracy i kariery,

Szanse	Zagrożenia
Zasoby ludzkie	Zasoby ludzkie
1. Wzrost aktywności społeczno– kulturalnej, 2. Rozpoczynająca działalność na terenie powiatu koneckiego Lokalna Grupa Działania „Nad Czarną i Pilicą” 3. Możliwość podejmowania oddolnych inicjatyw i dofinansowania z różnych programów operacyjnych.	1. Słabe perspektywy rozwoju dla młodzieży, 2. Starzejące się społeczeństwo, 3. Emigracja młodych osób do miast i za granicę, 4. Postępująca indywidualizacja życia społecznego.
Zasoby Gospodarcze	Zasoby Gospodarcze
1. Rozwój agroturystyki, 2. Rozwój przedsiębiorczości, 3. Zdrowa żywność.	1. Spadek opłacalności produkcji rolnej, 2. Słabo wykorzystywane walory przyrodnicze miejscowości w promocji miejscowości i gminy.
Zasoby techniczne	Zasoby techniczne
1. Remont szatni GKS Partyzant Radoszyce 2. Budowa boiska piłkarskiego ze sztuczną nawierzchnią przy kompleksie edukacyjnym, 3. Rozbudowa obiektu sportowo-rekreacyjnego „na Lasku”, 4. Budowa zbiornika wodnego, 5. Rewitalizacja rynku.	1. Brak miejsca alternatywnego spędzania wolnego czasu, 2. Mało terenów uzbrojonych pod aktywizację gospodarczą, 3. Powolna degradacja rynku.

7. Kierunki rozwoju miejscowości Radoszyce.

Cele rozwoju Radoszyc i ich spójność z założeniami strategicznych dokumentów

Kierunki rozwoju Radoszyc są uściśleniem kierunków rozwoju gminy Radoszyce o szczególne wskazania dla sołectwa.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego sołectwa Radoszyce:

- a) kierunki ochrony środowiska przyrodniczego:
  - realizacja celów ekologicznych poprzez ochronę najcenniejszych zasobów przyrodniczych,
  - działalność gospodarcza prowadzona w taki sposób, aby nie zaburzała prawidłowego funkcjonowania Konecko-Łopuszańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,
  - rozwój rolnictwa ekologicznego i agroturystyki jako źródła dodatkowego dochodu mieszkańców sołectwa,
- b) kierunki rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej:
  - wyznaczenie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej z usługami podstawowymi,
  - wyznaczenie terenów o głównej funkcji usług turystyki, rekreacji, wypoczynku i sportu,
  - wyznaczenie terenów pod działalność gospodarczą,
  - wyznaczenie terenów zieleni parkowej,

- na obszarach zabudowanych wymagających przekształceń lub rehabilitacji podjęcie robót budowlanych polegających na remoncie, modernizacji budynków zabytkowych,
  - modernizacja oczyszczalni ścieków,
  - budowa, przebudowa i modernizacja istniejącego układu sieci dróg i ulic w Radoszycach,
  - wdrożenie programu segregacji odpadów i odzysku materiałów nadających się do recyklingu oraz dostosowanie wysypiska do wymogów ekologicznych i sanitarnych,
- c) kierunki rozwoju rolnictwa i leśnictwa:
- ochrona przed wyłączeniem z produkcji rolnej gleb IIIa i IIIb klasy bonitacyjnej oraz elementów rolniczej przestrzeni produkcyjnej jak: torfowiska, oczka wodne, drogi dojazdowe do pól i rowy melioracyjne,
  - rozwój produkcji zdrowej żywności,
  - zwiększenie lesistości poprzez zalesienia obszarów nieprzydatnych rolniczo,
  - ochrona drzewostanów przed zniszczeniem.

Kierunki rozwoju sfery gospodarczej:

- rozwój lokalnej przedsiębiorczości i pobudzanie aktywności gospodarczej mieszkańców sołectwa,
- promocja oferty inwestycyjnej sołectwa,
- rozwój turystyki i agroturystyki,
- rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej, urządzenie boisk, ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych,
- budowa bazy noclegowej i gastronomicznej,
- promocja walorów turystycznych sołectwa.

Kierunki rozwoju sfery społecznej:

Oświata:

- doskonalenie systemu edukacji na poziomie gminy, aby młodzież opuszczająca mury gimnazjum była dobrze przygotowana do kontynuacji nauki w szkołach średnich. Ważnym zadaniem dla samorządu jest podnoszenie standardu wyposażenia placówek oświatowych.

Służba zdrowia:

- utrzymanie usług zdrowotnych Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Radoszycach na poziomie zaspokajającym potrzeby mieszkańców, szerszy dostęp do usług specjalistycznych,

Kultura:

- powołanie jednostki lub komórki, której zadaniem będzie inicjowanie działalności kulturalnej, aktywizacja lokalnego środowiska,
- kontynuacja dotychczasowych cyklicznych imprez, festynów, wprowadzanie nowych, które kojarzone byłyby z gminą Radoszyce i znalazłyby swoje miejsce w kalendarzu wydarzeń i imprez powiatowych i wojewódzkich,
- traktowanie działalności kulturalnej jako składnika oferty turystyczno - rekreacyjnej gminy.

Bezpieczeństwo publiczne:

- zapewnienie mieszkańcom i przybyszom poczucia bezpieczeństwa, eliminowanie patologii alkoholizmu, przypadków narkomanii,
- eliminowanie zagrożeń pożarowych, utrzymanie gotowości do działania OSP, wymiana sprzętu gaśniczego na nowoczesny.

Podczas debaty strategicznej oraz zebrania wiejskiego wypracowano wspólnie wizję rozwoju miejscowości w najbliższych 7 latach. Z wizji bezpośrednio wynikają obszary, które powinny być rozwijane. Obszary rozwojowe wzajemnie się uzupełniają. Wiele zadań realizacyjnych wskazanych w obszarze "bezpieczeństwo" powiązanych będzie zarówno z obszarem "infrastruktura", jak dotyczyć będzie samych mieszkańców. W dalszej części planu przedstawiono obszary, cele i kierunki działania dla każdego z obszarów życia społeczno – gospodarczego.

Cel

**W Z R O S T   A K T Y W N O Ś C I   I   I N T E G R A C J A
M I Ę D Z Y P O K O L E N I O W A   M I E S Z K A Ń C Ó W**

Kierunki działań:

- ✓ Budowa boiska piłkarskiego ze sztuczną nawierzchnią przy kompleksie edukacyjnym
- ✓ Rozbudowa obiektu sportowo rekreacyjnego „na Lasku”

Cel

**P O D J Ę C I E   D Z I A Ł A Ń   W   C E L U   P O P R A W Y
E S T E T Y K I   M I E J S C O W O Ś C I**

Kierunki działań:

- ✓ Remont szatni GKS Partyzant Radoszyce
- ✓ Rewitalizacja rynku

Cel

**P O D N I E S I E N I E   P O Z I O M U
B E Z P I E C Z E Ń S T W A**

Kierunki działań:

- ✓ Budowa zbiornika retencyjnego

Realizacja celów przyczyni się bezpośrednio do aktywizacji społecznej i gospodarczej gminy Radoszyce.

Cele bezpośrednie projektu to:

- ✓ stworzenie miejsca wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców i turystów,
- ✓ wzrost poziomu spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej,
- ✓ poprawa dostępu do obszarów potencjalnie inwestycyjnych oraz turystycznych,
- ✓ rozwój funkcji usługowej, turystycznej i rekreacyjnej na terenie gminy,
- ✓ zwiększenie roli zrównoważonej turystyki w gospodarczym rozwoju mikroregionu,
- ✓ wzrost zainteresowania regionem ze strony turystów krajowych i zagranicznych.

W dłuższym horyzoncie czasowym, poza natychmiastowymi (bezpośrednimi) korzyściami dla mieszkańców Radoszyc, spowoduje liczne (pośrednie) następstwa o charakterze społeczno – gospodarczym, m.in.:

- ✓ powstaną infrastrukturalne warunki do rozwoju turystyki, przedsiębiorczości, a co za tym idzie zatrudnienia i mobilności zawodowej mieszkańców,
- ✓ infrastruktura sportowo-rekreacyjna umożliwi mieszkańcom alternatywne spędzanie wolnego czasu więc tym samym zapobiegać będzie marginalizacji społecznej mieszkańców,
- ✓ poprawie ulegnie stan zdrowia mieszkańców, ze względu na umożliwienie aktywnego spędzania wolnego czasu, uprawianie sportu i ćwiczeń ruchowych
- ✓ poprawią się warunki sprzyjające przyrostowi osadnictwa, rozwojowi przedsiębiorczości i aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców,
- ✓ wzrośnie wartość nieruchomości położonych na obszarze bezpośredniego oddziaływania projektu,
- ✓ zachowane zostaną walory mikroregionu
- ✓ zwiększy się efektywność kosztowa zrealizowanych inwestycji gminnych z zakresu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej,

Długofalowe korzyści wynikające z realizacji celów dzielą się na możliwe do oszacowania i przedstawienia chronologicznie w ujęciu liczbowym (korzyści kwantyfikowalne) oraz te, których oszacowanie i zaprezentowanie w szeregu czasowym w formie policzalnej jest bardzo utrudnione (korzyści niekwantyfikowalne). Konsekwencją takiego podziału może być trudność w precyzyjnym monitorowaniu efektów niepoliczalnych (niekwantyfikowalnych) zrealizowanego przedsięwzięcia.

Planowana inwestycja jest częścią szerokiego programu inwestowania przez Gminę Radoszyce w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną podnoszącą standard życia mieszkańców. W ostatnich latach samorząd gminy systematycznie prowadzi działania zmierzające do stworzenia warunków atrakcyjnego spędzenia wolnego czasu.

W 2004 r. zbudowana została gminna hala sportowa w Radoszycach. W hali prowadzone są zajęcia wychowania fizycznego uczniów gimnazjum, odbywają się często gminne i powiatowe zawody sportowe w halowej piłce nożnej, siatkówce, koszykówce i turnieje taneczne. Szczególnie w miesiącach wrzesień-kwiecień hala sportowa w Radoszycach jest miejscem spotkań i zajęć młodzieży z terenu gminy. Prowadzone są zajęcia gimnastyczne dla dorosłych i młodzieży, kursy tańca i ćwiczenia aikido. Zajęcia prowadzone są do późnych godzin wieczornych.

W 2005 r. władze gminy rozpoczęły budowę obiektu sportowo-rekreacyjnego przy ul. Krakowskiej w Radoszycach (na tzw. Lasku). Dzięki współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego zbudowane zostało w latach 2005-2006 boisko piłkarskie, bieżnia lekkoatletyczna i wielofunkcyjne boisko ze sztuczną nawierzchnią do siatkówki, koszykówki, piłki ręcznej i tenisa ziemnego. Teren obiektu sportowego o powierzchni 5 ha został ogrodzony i wstępnie uporządkowany. Pogłębiono i zarybiono znajdujący się na tym terenie zbiornik wodny o powierzchni 0,3 ha.

W 2006 r. władze gminy zleciły wykonanie dokumentacji projektowej zagospodarowania pozostałego terenu sportowo-rekreacyjnego na Lasku w Radoszycach. Pierwsza część dokumentacji dotycząca budowy trybuny została wykonana w 2007 r. W miesiącu lutym 2009 r. wykonana została druga część dokumentacji projektowej obejmującej: remont i rozbudowę budynku (szatnie, natryski, toalety, gabinet lekarski, magazyn sprzętu sportowego), urządzenie placu zabaw dla dzieci, budowę muszli koncertowej, oświetlenie terenu, parkingi, chodniki, zagospodarowanie zielenią. W 2008 r. wykonana została budowa trybuny o długości 60 m i 504 miejscach siedzących. Dotychczasowe działania samorządu gminy przyniosły wymierne wyniki. Zdecydowanie wzrosło zainteresowanie mieszkańców gminy sportem. Podobnie jak hala sportowa, stadion jest miejscem zabaw i zawodów sportowych. Codziennie na boiskach grają w piłkę dzieci i starsza młodzież, trenują piłkarze. W piłkarskich grupach młodzieżowych ćwiczy ponad 100 zawodników. Wstęp na stadion jest nieograniczony i bezpłatny. Piłkarze Gminnego Klubu Sportowego „Partyzant” Radoszyce w ciągu ostatnich dwóch lat kolejno awansowali z klasy A do ligi okręgowej i obecnie do IV ligi piłkarskiej. Na mecze rozgrywane w Radoszycach przychodzi kilkuset kibiców i trybuna jest wypełniona. Istnieje konieczność rozbudowy trybuny o następne 30 m i 252 miejsca, na co pozwala istniejąca dokumentacja projektowa. Wykonanie pozostałych planowanych elementów zagospodarowania terenu umożliwi pełne wykorzystanie obiektu na potrzeby sportowo-rekreacyjne mieszkańców i turystów.

Realizacja celów rozwoju Radoszyc przyczyni się do stworzenia warunków dla rozwoju kultury, sportu i turystyki jako elementów tożsamości regionalnej i form aktywności

społeczno-zawodowej ludności oraz poprawa dostępu do obiektów dziedzictwa kulturowego, turystycznych i sportowych oraz zmniejszenie różnic w tym zakresie pomiędzy regionem świętokrzyskim a innymi regionami. Powyższe cele wpisują się w cel **5 Osi priorytetowej** „**Wzrost jakości infrastruktury społecznej, oraz inwestycje w dziedzictwo kulturowe, turystykę i sport**” **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007–2013**. Głównymi obszarami wsparcia tej Osi priorytetowej jest podniesienie jakości usług publicznych poprzez wspieranie placówek edukacyjnych i kulturalnych oraz inwestycje w sferę dziedzictwa kulturowego, turystyki i sportu. Wszystkie działania ujęte w RPOWŚ 2007-2013 skierowane na obszary wiejskie są komplementarne w stosunku do działań **Wspólnej Polityki Rolnej** zapisanych w ramach **Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013**. Ponadto powyżej omówione cele rozwoju Radoszyc, są zgodne z innymi programami, m.in. z **Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013** Działanie – *Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej*; – Działanie – *Odnowa i rozwój wsi*. Cele rozwoju Radoszyc są zgodne z dokumentami strategicznymi **Unii Europejskiej** i z jej polityką horyzontalną. Mają neutralny wpływ na ochronę środowiska naturalnego i pozytywny na rozwój lokalny. Nie ograniczają równości szans.

Ponadto cele rozwoju Radoszyc są zgodne z innymi programami i dokumentami strategicznymi, m.in.:

- ✓ Strategiczną Wytyczną Wspólnoty dla spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej na lata 2007-2013,
- ✓ Strategią Lizbońską,
- ✓ Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia-Strategią Rozwoju Kraju 2007-15,
- ✓ Strategią Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa na lata 2007-2013,
- ✓ Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020,
- ✓ Strategią Rozwoju Turystyki w Województwie Świętokrzyskim na lata 2006-2014,
- ✓ Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego,
- ✓ Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Koneckiego na lata 2004-2013,
- ✓ Strategią Rozwoju Gminy Radoszyce,
- ✓ Zintegrowaną Strategią Rozwoju Obszarów Wiejskich LGD Leader Radoszyce.

8. Zadania wskazane przez mieszkańców miejscowości Radoszyce jako priorytetowe do realizacji w latach 2009-2016.

L.p	Nazwa inwestycji	Harmonogram realizacji	Kwota końcowa	Źródła jej pozyskania
Cel strategiczny 1 – Wzrost aktywności i integracja międzypokoleniowa mieszkańców				
1.	Budowa boiska piłkarskiego ze sztuczną nawierzchnią przy kompleksie edukacyjnym	2009 - 2010	605 000	PROW – oś 3 Działanie „Odnowa i rozwój wsi”, wkład własny jednostki samorządu terytorialnego
2.	Rozbudowa obiektu sportowo rekreacyjnego „na Lasku”	2010 - 2011	1 700 000	RPO – Działanie 5.3 Inwestycje w sferę dziedzictwa kulturowego, turystyki i sportu, wkład własny jednostki samorządu terytorialnego
Cel strategiczny 2 – Podjęcie działań w celu poprawy stanu środowiska i estetyki miejscowości				
1.	Remont budynku gospodarczego na Lasku w Radoszycach	2009 - 2010	345 000	PROW – oś 3 Działanie „Odnowa i rozwój wsi”, wkład własny jednostki samorządu terytorialnego
2.	Rewitalizacja rynku	2011 - 2013	2 000 000	RPO – Działanie 6.2 Rewitalizacja małych miast, wkład własny jednostki samorządu terytorialnego
3	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Radoszycach	2009-2011	7 500 000	RPO – Działanie 4.1 Rozwój regionalnej infrastruktury ochrony środowiska i energetycznej, wkład własny JST
4	Termomodernizacja i przebudowa budynków mienia komunalnego i instytucji kultury	2010-2013	1 500 000	RPO – Działanie 4.2 Rozwój lokalnej infrastruktury ochrony środowiska i energetycznej, wkład własny JST
5	Modernizacja Przedszkola Samorządowego	2010-2013	1 500 000	RPO – Działanie 5.2 Podniesienie jakości usług publicznych poprzez wspieranie placówek edukacyjnych i kulturalnych, wkład własny jednostki samorządu terytorialnego
Cel strategiczny 3 – Podniesienie poziomu bezpieczeństwa				
1.	Budowa zbiornika retencyjnego	2010 - 2011	5 000 000	RPO – Działanie 4.1 Rozwój regionalnej infrastruktury ochrony środowiska i energetycznej, wkład własny JST
2	Modernizacja dróg	2009 - 2013	5 000 000	RPO – Działanie 3.2 Rozwój systemów lokalnej infrastruktury komunikacyjnej, wkład własny JST
3	Budowa chodników na terenie miejscowości	2009 - 2013	2 000 000	Wkład własny JST

Dla realizacji naszej wizji konieczne będzie zaangażowanie i współdziałanie z władzami samorządowymi Gminy Radoszyce, zwłaszcza w działaniach wymagających znacznego wkładu finansowego. Radoszyce dzięki działaniom własnym wspomaganym przez gminę oraz fundusze zewnętrzne mogą stać się modnym i atrakcyjnym miejscem zamieszkania, a także miejscem wypoczynku i przystankiem na trasach turystycznych.

Deklaracja wizji miejscowości Radoszyce:

- wieś zadbana i uporządkowana, barwna i kwitnąca, aktywna i nowoczesna,
- wieś atrakcyjna dla zamieszkania, kameralna i chroniąca środowisko,
- wieś wygodna i bezpieczna z rozwiniętą infrastrukturą techniczną, dążąca do poprawy jakości życia jej mieszkańców.

Najważniejszym jest dla wsi realizacja zadań poprawiających warunki życia mieszkańców oraz dających szansę na jej rozwój. Ważnym celem dla naszej społeczności jest zapewnienie dzieciom i młodzieży, jak również ich rodzicom, warunków do wspólnego i efektywnego spędzania czasu. Jest to ważne dla rozwoju fizycznego jak i emocjonalnego.

Z uwagi na możliwość pozyskania dofinansowania w ramach PROW – oś 3 Działanie „Odnowa i rozwój wsi”, do realizacji zostaną przedstawione dwa zadania, tj: wybudowanie przy kompleksie edukacyjnym boiska sportowego oraz modernizacja budynku gospodarczego znajdującego się „na Lasku” w Radoszycach.

Uzasadnienie planowanych zadań

Rozwijające się regiony budują swoją przewagę konkurencyjną nie tylko poprzez wzrost atrakcyjności miejsc pracy, ale także tworząc mieszkańcom warunki do zaspokajania na określonym poziomie potrzeb wyższego rzędu, w tym dostępu do dóbr kultury, zróżnicowanych form bezpiecznego wypoczynku i zagospodarowania czasu wolnego. Mając to na uwadze władze gminy Radoszyce poczyniły już w latach ubiegłych działania mające na celu zaspokojenie w/w potrzeb poprzez inwestowanie w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną.

Realizacja projektu przyczyni się bezpośrednio do aktywizacji społecznej i gospodarczej Radoszyce przez: stworzenie miejsca wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców i turystów, poprawę dostępu do obszarów potencjalnie inwestycyjnych oraz turystycznych, rozwój funkcji usługowej, turystycznej i rekreacyjnej na terenie wsi. Powstaną infrastrukturalne warunki do rozwoju turystyki, przedsiębiorczości, a co za tym idzie zatrudnienia i mobilności zawodowej mieszkańców. Infrastruktura sportowo-rekreacyjna umożliwi mieszkańcom alternatywne spędzanie wolnego czasu, więc tym samym zapobiegać będzie marginalizacji społecznej mieszkańców. Poprawie ulegnie stan zdrowia

mieszkańców ze względu na umożliwienie aktywnego spędzania wolnego czasu, uprawianie sportu i ćwiczeń ruchowych.

Realizacja projektu, poprzez stworzenie miejsca alternatywnego spędzania wolnego czasu i udostępnienia go wszystkim mieszkańcom gminy Radoszyce, pozwoli zminimalizować rozszerzającą się wśród lokalnego społeczeństwa patologię. Wybudowany obiekt umożliwi organizowanie zajęć sportowych, będących lekarstwem na nudę i obojętność, uczących przestrzegania jasno określonych zasad, kształtujących charakter i siłę woli. Ludzie poznają swoje mocne i słabe strony, zarówno psychiczne jak i fizyczne. Dzieci i młodzież nauczy działania zespołowego i współzawodnictwa. Wybudowany dzięki projektowi obiekt sportowo-rekreacyjny rozwinię wśród mieszkańców gminy Radoszyce sport, a ten z kolei uczy wszelkich zasad życia społecznego: poszanowania wartości, szacunku dla innych, przestrzeganie zasad, poczucie solidarności i chęć do podejmowania zwiększonego wysiłku, utrzymanie dyscypliny w grupie, umiejętność życia we wspólnocie. Regularne uprawianie sportu już od najmłodszych lat jest czynnikiem zapobiegającym przemocy, przestępczości i narkomanii. Wartości edukacyjne sportu przejawiają się w naturalny, niewymuszony sposób, poprzez zabawę i jego żywiołowy charakter. Obiekt sportowy, który powstanie dzięki projektowi, znacząco rozwinię w gminie Radoszyce sport, który zaspokoi naturalną u dzieci i młodzieży potrzebę ruchu. Ponadto obiekt poprzez umożliwienie odbywania na nim zajęć ruchowych wpłynie korzystnie na stan zdrowia mieszkańców. Wysiłek fizyczny jest bowiem niezbędny dla prawidłowego rozwoju organizmu: pobudza pracę serca, przyspiesza krążenie krwi i rytm oddychania, rozwija układ mięśniowy i nerwowy. Dzieci i dorosłe osoby z terenu gminy Radoszyce rozwijać będą mogły swoją sprawność ogólną. Dla mieszkańców Radoszyc obiekt będzie miejscem spotkań integrujących ludzi, a zwłaszcza młodzież. Znacznie wzmocnią się przez to więzi społeczne.

Realizowane przez Gminę Radoszyce zadanie wymaga wysokich nakładów i przy braku możliwości przerwania na odbiorcę-klienta wszystkich kosztów z tym związanych, wydaje się być nierentowne z finansowego punktu widzenia. Inwestycja nie generuje zysku netto, jednakże będzie miała pozytywny wpływ na otoczenie lokalne. Stworzy mieszkańcom warunki do zaspokajania na określonym poziomie potrzeb wyższego rzędu, w tym dostępu zróżnicowanych form czynnego wypoczynku i zagospodarowania czasu wolnego. Realizacja projektu przyczyni się do poprawy wizerunku miejscowości i jej zagospodarowania przestrzennego oraz promocji turystycznej na rynku lokalnym i regionalnym. Tym samym podniesie jej atrakcyjność turystyczną i gospodarczą. Zagospodarowanie terenu sportowo-rekreacyjnego w Radoszycach pozwoli również na uzyskanie funkcji centralnego miejsca spotkań towarzyskich oraz kulturalnych mieszkańców i gości przybyłych do Radoszyc, czy też rekreacji i wypoczynku.

9. Szacunkowe koszty zadania priorytetowego:

Do realizacji w ramach PROW – oś 3 Działanie „Odnowa i rozwój wsi”, przyjmuje się projekt, pod nazwą:

„Poprawa jakości życia mieszkańców Radoszyc poprzez budowę boiska ze sztucznej nawierzchni oraz przebudowę budynku gospodarczego na obiekcie sportowo- rekreacyjnym.”

Łącznie koszt zadania priorytetowego będzie wynosił 950 000,00 zł. Jego realizacja jest planowana na lata 2009-2010.

Szacunkowe koszty inwestycji wynoszą – 950 000zł. Inwestycja zostanie współfinansowana ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich – oś 3 Działanie „Odnowa i rozwój wsi”. Zgodnie z wytycznymi w/w programu, inwestycja będzie mogła zostać współfinansowana w kwocie:

- Gmina Radoszyce – 450 000 zł/, tj: 47,4 proc.
- PROW 2007-2013, działanie „Odnowa i rozwój wsi” – 500000,00 zł, tj: 52,6 proc.

10. Harmonogram rzeczowo – finansowy zadania priorytetowego

Tabela 7. Harmonogram rzeczowo – finansowy zadania priorytetowego

Lata Zakres rzeczowy	2009				2010				2011	
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II
Opracowanie Planu Odnowy Miejscowości	X									
Przygotowanie niezbędnej dokumentacji technicznej wraz z kosztorysem inwestorskim	X									
Złożenie wniosku o dofinansowanie w ramach działania „Odnowa wsi”	X									
Uzyskanie zgody, pozwoleń, itp.	X									
Rozpoczęcie inwestycji –				X						
Budowa boiska piłkarskiego				X	X	X	X			
Modernizacja szatni				X	X	X	X			
Rozliczenie dotacji								X		

11. Realizacja Planu Odnowy Miejscowości Radoszyce

Realizacja projektów zawartych w Planie Odnowy Miejscowości Radoszyce będzie uzależniona bezpośrednio od możliwości finansowych Gminy oraz od wielkości dofinansowania ze źródeł zewnętrznych. Wdrożenie Planu będzie mieć bezpośredni pozytywny wpływ na sferę przedsiębiorczości i środowisko przyrodnicze, powstaną nowe miejsca pracy, zwiększą się dochody własne gminy, zmniejszy się negatywne oddziaływanie odpadów na środowisko przyrodnicze, poprawią się warunki komunikacji drogowej. Zostaną osiągnięte założone cele i wizja Miejscowości Radoszyce.

Wskaźniki osiągnięcia POM Radoszyce:

- a. wskaźnik produktu
  - boisko sportowe ze sztuczną nawierzchnią,
  - funkcjonuje obiekt sportowo – rekreacyjny z zapleczem,

- b. wskaźnik rezultatu
  - stworzenie warunków do rozwoju małej przedsiębiorczości,
  - zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej miejscowości,
  - poprawa stopnia integracji lokalnej,

- c. wskaźnik oddziaływania
  - poprawa zdrowotności mieszkańców,
  - liczba utworzonych lub utrzymanych miejsc pracy.

12. Wdrażanie i monitoring

Wdrożenie Planu Odnowy Miejscowości rozpocznie się poprzez wprowadzenie go w życie uchwałą Rady Gminy Radoszyce.

Monitorowanie każdego przedsięwzięcia - czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez cały czas jego trwania polega na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych w postaci ustalonych wskaźników, które opisują jego postęp i efekty.

W monitorowaniu biorą udział wszystkie podmioty oraz komórki organizacyjne Urzędu Gminy w Radoszycach zaangażowane we wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Radoszyce. Oceną wdrażania Planu zajmie się Rada Gminy Radoszyce.

13. Aktualizacja.

Organem uprawnionym do aktualizacji Planu jest Zebranie Wiejskie. Aktualizacja Planu Odnowy Miejscowości musi być następnie zatwierdzona przez Radę Gminy. Aktualizacja będzie się odbywać co najmniej 1 raz na 2 lata, przed uchwaleniem budżetu gminy na rok następny.